

EESTI

Harja Tõnis Kinnel.

Võltsiku v. Kinnelid t.

KINDLUSTUS LEHT

Aprill/mai
1937

**EESTI KINDLUSTUSTEGELASTE
ÜHINGU VÄLJAANNE**

Hästi toimetatud ajaleht on

„Waba Maa“.

Ta igapäevased piltidega rikkalikult ilustatud eriosakonnad haaravad kõiki lugejate huvialasid.

NAINE JA KODU

tegeleb naiste isetegevuse, seltskondlike, majanduslike, lastekasvatuse, perekonnaelu — üldse kõikide naisküsimustega ning pakub näpunäiteid moe ja naise koduse töö alalt.

MAJANDUS

valgustab põlevamaid majanduselu päevaprobleeme ja toob kõikidest selle harudest ülevaatlikke kirjutisi ning igasuguseid teateid.

FILMIMAAILMAST

on pühendatud kinoharrastajatele, pidades silmas nii kodu- kui ka välismaa filmisündmusi ning filmitegelasi, eriti aga kodumaise filmi arengut.

MAJAS JA AIAS

tahab abiks olla kodu ja selle ligema ümbruse korrastamisel, sisaldades kirjutisi aiandusest, mesindusest, kalandusest, majakorrastamisest, sisustusest j. n. e.

TUUSLAR

raputab vürtsikat huumorit ja sapist pilget sõnas ning pildis, vaatleb igapäevase elu omapärasusi ja veidrusi, toob toredaid nalju ja anekdoote.

KULTUURKROONIKA

haarab teatri, kunsti, muusika, kirjanduse — üldse igasuguseid kultuurialade nähteid nii kodu- kui välismaal.

„Waba Maa“ maksab tellides pooles aastas kr. 7.—, kolmeks kuuks kr. 3.50. Kõik tellijad saavad tasuta nädallehe „Esmaspäeva“ ja kolme kuu ning pikema aja tellijad „Perekonnalehe“ ja „RS-i“ poole hinnaga.

EESTI KINDLUSTUSLEHT

APRILL/MAI

ILMUB 10 NUMBRIT AASTAS

Nr. 4/5

Andesta ja õpeta!

„Aga siis ütles Jeesus: „Isa, anna neile andeks; sest nad ei tea mitte, mida nad teevad.“

Luka 23, 34.

Võib olla röövib kõige rohkem töötahet elukindlustuse alal see näiline ükskõiksus, mida näitavad nii palju inimesi oma perekonna ja enda kindlustuskaitse suhtes.

Kõige pealt peame aga saama aru, et see nähtav ükskõiksus pole paljudel juhtumitel sugugi tõeline. See on seisukord, mis püsib loomulikult, kui me pole teinud midagi, et äratada huvi. Tõsi, leidub küll juhuslikult inimesi, kes muretsevad vähe nende eest, kelle eest peavad nad hoolitsema, ja kelle süda on läinud kõvaks, et pakkuda meile kindlustuskaitset oma surma puhul. Kuid sellised juhtumid on haruldased. Peaaegu alati on tõsi, et meie pole puudutanud õiget keelt, pole mõistnud äratada nende huvi nende endi tarviduste vastu.

Inimene, kes ei tunne kindlustuse vastu huvi, on vahel viisakas oma käitumises. Kuid vahel on ta sarkastiline ja teeb märkusi, mis otse solvavad.

Sellistel juhtumel peame meie näitama sümpaatset arusaamist. Meie peame saama aru, et need ebakohased märkused on tingitud sellest, et ei saada küllalt aru elukindlustuse suurest tähtsusest. Võime siis tõsiselt öelda endamisi: „Anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad.“

Võttes endile selle seisukoha, läheme me alati välja teatud vastutustundega. Teades, mis

asi on elukindlustus ja mida võib ta pakkuda, siis on meie kohuseks viia neid inimesi arusaamisele. Meie vastutustunne ei luba ühestki sellisest juhtumist mööduda. Kui on kunagi põhjust tegutseda kindlustusalal, siis ainult sellepärast, et seletada inimestele, mis on elukindlustus ja kuidas võib neid aidata elukindlustus. Perekonna-, vanadusekindlustusekaitse seisab iga normaalse inimese südames. Ainuke asi, miks nad ei kasuta kindlustuskaitset, tuleb sellest, et nad ei saa temast õieti aru.

Iga edu kindlustusalal võlgname nende agentide sihikindlusele ja kannatlikkusele, kes saavad aru nende põhimõtete tähtsusest. Kui poleks sellist pingutust, siis oleksid tuhanded perekonnad kindlustuskaitseta ja kogu kindlustusajandus oleks ainult mürdosa sellest, mis ta praegu on.

Kui meie oleme aga alati viisakad, kannatlikud ja lahked, siis suudame teha pehmeks isegi nende südamed, kes ei tunne vajadust elukindlustuseks.

Oma töö juures peame pidama silmas fakti, et meie ei tööta kindlustusseltside ega endi, vaid abitute perekondade ja vanaduses nõrgaksjäänute heaks.

Ja kui meie võime öelda: „Anna andeks neile, sest et nad ei tea mitte, mida nad teevad,“ siis tõuseme meie kõrgemale kõigist halvakspanemistest, solvamistest. Meist ei saa siis mitte ainult tugevamad ärimehed, vaid ka suuremad inimesed endas. Ja see on suuruse algus.

Hädaohtlikud aastakümned.

K. Saaret.

Käesoleva aasta algul Riigi Statistika Keskbüroo väljaandel ilmunud teos „Rahvastikuprobleeme Eestis“ pakub elukindlustusmehele rõhkesti õpetlikku. Eriselt paelub aga selles peatükk, milles käsitletakse rahvastiku vanuslikku koostist ning

sellega seoses olevaid mitmesuguseid elulisi küsimusi.

Kahel iseseisvuse ajal toimetatud rahvaloendusel (28. XII 1922 ja 1. III 1934) jagunes Eesti rahvastik vanusrühmadesse järgmiselt:

Aeg	V a n u s										Kokku neid, kelle vanus teada	Vanus teadmata	KOKKU rahvaarv
	0—9 a.	10—19 a.	20—29 a.	30—39 a.	40—49 a.	50—59 a.	60—69 a.	70—79 a.	80—89 a.	90— a.			
1922	171 928	218 797	183 973	154 738	136 016	109 943	82 337	37 592	9 789	822	1 105 935	1124	1 107 059
1934	175 183	161 852	201 151	172 602	142 027	119 832	89 636	50 584	11 476	762	1 125 105	1308	1 126 413
Suurenemine (+) või vähenemine (—)	+ 3255	-56945	+17 178	+17 864	+6011	+8889	+7299	+12992	+1687	-60			+ 19 354
			+ 50 942				+ 21 918						

28. detsembrist 1922 kuni 1. märtsini 1934 on siis rahvastiku koguarv tõusnud 19354 inimese võrra, millise nähtuse üle võib aina rõõmu tunda. Elukindlustuse hanketöö seisukohalt on aga eriti tähtis vaadelda, mil määral on näidanud tõusu või langust nimelt üksikud vanusrühmad. Tabelist nähtub, et need vanusrühmad, kust elukindlustusi hangitakse, s. o. vanusrühmad 20—59, a. on eriti tugevasti

paisunud. Nende vanusrühmade tõusust — 50942 inimest — langeb selle juures kaaluv osa — 35042 — hanketöö seisukohalt kõige paremale vanustele 20—39 a.

On selge, mida suuremad on need hädad vanusrühmad, seda rohkem on ka võimalusi hanketöök. Inimmaterjali rohkuse seisukohalt on sellepärast meie hanketöö võimalused seni kogu aeg tugevasti avardunud. Kahjuks ei kesta aga see töövõimaluste avardumine enam pikka aega.

Eelolevast tabelist nähtub, et kahe rahvaloenduse vaheajal on vanusrühm 10—19 aastat otse kohutavalt langenud. Langus on siin 56945 inimest ehk ümmarguselt 26%. Selle languse põhjus seisab sõja-aastate madalas sündimuses.

See tühimik, mis 1934. a. esines vanusrühmas 10—19 aastat, kandub aastate möödudes kõrgemasse vanusrühmadesse. Need, kes 1934. aastal olid 10—19 aastat vanad, on 1944. aastal 20—29 aastased

ning neid on siis umbkaudse hinnangu järgi 150000 inimest. 1934. aastal oli aga 20—29-a. 201151. Siit on päris selge, et 1944. a. hankemehel on vanusrühmas 20—29 a. töötamine märksa piiratum kui samas vanusrühmas 1934. aastal. Kõik kõrgemad vanusrühmad aga paisuvad ligikaudu endises tempos. Nii võib 1944. a. vanusrühma 30—39 arvulist suurust hinnata liigi 190000-le (1934. a. 172602).

40—49 aastaseid on 1944. aastal ligi 160000 (1934. a. 142027) jne. Kõrgemate vanusrühmade paisumine 1944. aastaks ei kata aga täiel määral seda kahanemist, mis selleks ajaks tekib vanusrühmas 20—29 aastat, mille tõttu inimmaterjali rohkuselt 1944. aastal töövõimalused üldiselt siiski on kitsamad kui praegu.

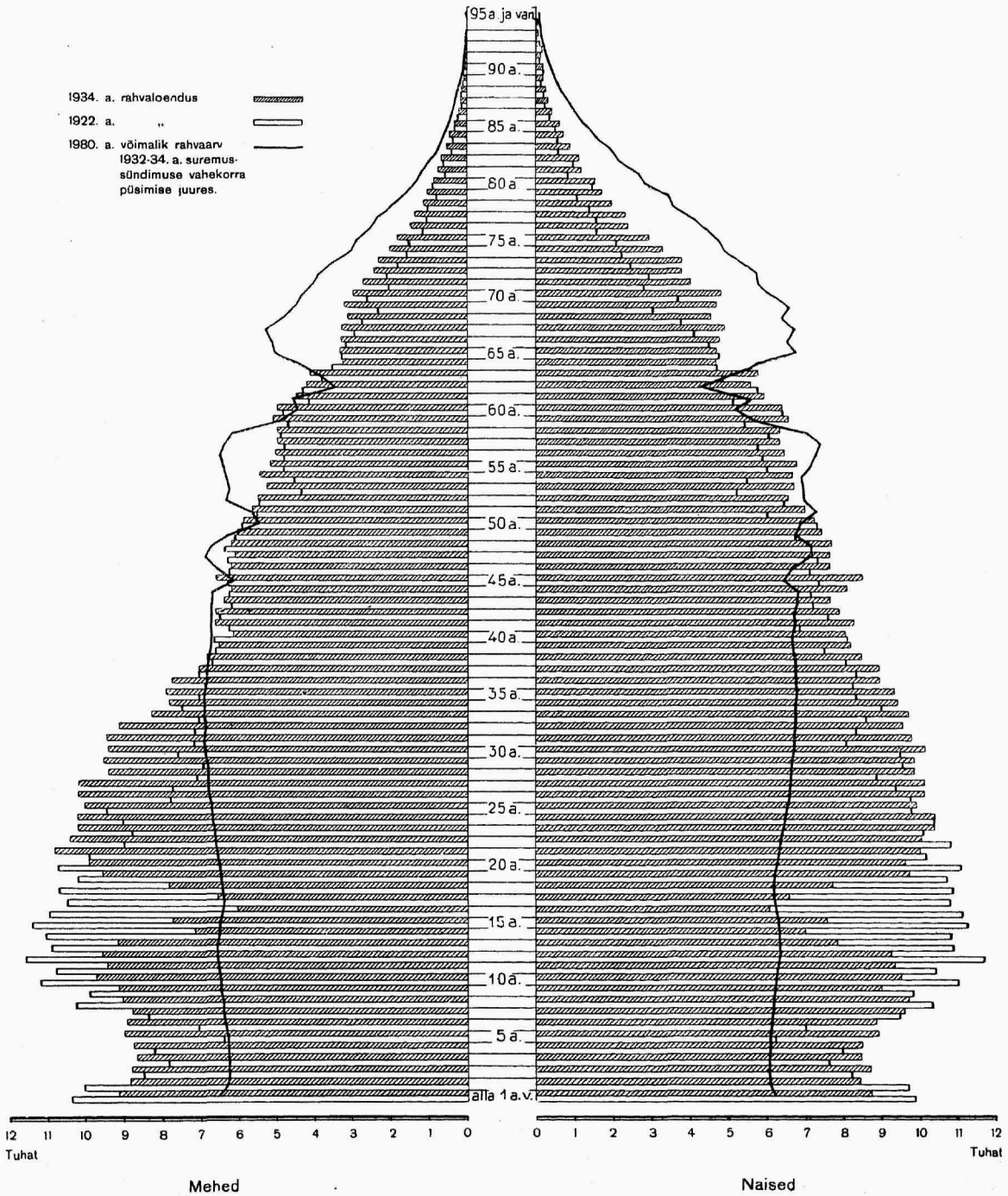
Niisiis, praegune ajajärk pakub meile elukindlustuse tööks nii rikkalikult inimmaterjali, nagu seda ei ole olnud kunagi varem ega tule ka ettenähtavas tulevikuski. Selle juures on see inimmaterjal elukindlustuse tööks suurepärase vanusliku koostisega, kuna on nii palju noori elluastuvaid kodanikke.

Tänavu ja lähimad tulevikuaastad on selles mõttes otse kuldne ajastu.

Kirjutise algul toodud tabelist nähtub, et ajavahemikus 1922—1934 on raukade (60 aastaste ja vanemate) arv kasvanud 21918 võrra. Raukade arv moodus-

VANUSPÜRAMIID

Rahvastiku vanuslik koostis 1922. ja 1934. ning võimalik olukord 1980. aastal.

Tuhat 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Tuhat

Mehed Naised

tas 1922. aastal rahva koguarvust 11,80% ning 1934. aastal 13,55%.

Raukade osatähtsus kogu rahvastiku arvus on seega tõusnud ning nagu näitab küsimuse süvenemine, — eelolevatel aastakümnetel nende osatähtsuse tõus jätkub koguni kiiremini kui seni.

Kujukalt illustreerib olukorda nüüd ja tulevikus juuresolev joonis. Sellel on kujutatud rahvastiku vanuslik koostis 1922. ja 1934. aastal ning oletatav koostis 1980. aastal.

Normaalselt peab iga vanuspüramiid allapoole pidevalt laienema, sest nooremaid peab rohkem olema kui vanemaid. Mida näeme aga meie 1934. a. püramiidil? Kõige laiem on see vanusrühma 20—29 kohal. Vastsündinute ja lasteas see on märgatavalt kitsam, peagu sama kitsas nagu vanusrühma 30—39 kohal. Vanusrühm 10—19 on eriti 14—17 aastaste arvel päris kokku pitsitatud. Need korrapäratused 1934. a. vanuspüramiidis läbistavad aegade vältel kogu püramiidi, tõustes aastast aastalt kõrgemale.

Eeldusel, et suremus püsib 1922.—1934. aastate tasemel (ning vaevast, et siin saab tulla suuri muutusi) on konstrueeritud vanuspüramiid 1980. aastaks. 50—59 aastaseid on 1980. aastal veidi rohkem kui 1934. aastal. 1934. aastal eriti tugevasti kokkupitsitatud 14—17 aastaste rühm on 1980. aastaks jõudnud 60—63 aastasteks saada ning püramiidi kokkupitsitus tuleb siis sääl ilmsiks. Kõrgemal, alates vanusega 64 aastat, on 1980. a. püramiid märksa laiem kui 1934. a. oma — sõjaeelsetel aastatel sündinute suhteliselt suur mass on selleks ajaks jõudnud raugaikka.

Vaatleme nüüd 1980. a. püramiidi keskmist ja alumist osa. Aluseks võttes sündinute arvu kujunemist tulevikus ning eeldades sündimuse ja suremuse määra püsivust 1922.—1934. aastate tasemel, on arvutatud 1980. aastaks ka keskealiste ja noorte arvud.

Kogupilt on masendav. See ei ole enam üldse püramiid, kuna selle laius püsib ligikaudu samasugusena raugaea lähelt kuni vastsündinuteni. Kui sündimuse määras ei tule kiiret ja radikaalset paranemist, siis on 1980. aastal täistööeaste arv väga palju väiksem kui 1934. aastal.

Sellele 1980. aastaks vähenend täistööeaste arvule langeks aga kohustus ülal pidada märksa suuremat raukade arvu kui

nüüd. Mil määral täistööeased oleksid koormatud raukade ülalpidamisega, kui raukade ülalpidamine langeks ainuüksi nende õlule, selgub järgnevatest arvudest.

Raukade arv moodustas täistööeaste arvust 1922. aastal 22,3% ja 1934. aastal 24,0%. Sellise 1980. aasta vanuspüramiidi juures, nagu on kujutatud meie joonisel, moodustaks raukade arv aga koguni 40,0% täistööeaste arvust.

Küsimine nüüd — kui juba praegu raukade ülalpidamine lasub ühiskonnal võrdlemisi raske majandusliku koormana, siis missuguseks kujuneks see koorem raukade ja täistööeaste arvu säärase ebasoodsa vahetorra kujunemisel nagu seda on ette näha?

Iga töögeneratsiooni majanduslikel võimel on oma piirid. Ning võib arvata, et raukade ülalpidamise koormise talutavates piirides hoidmiseks tuleviku töögeneratsioon peab vähendama kulusid iga üksiku rauga kohta. See tähendab aga ettekavatsetud pensionide ja muude toetuste võib-olla vägagi tuntuvat kärpimist.

Siit järgneb nüüd paratamatu tõsiasi — praegusel töögeneratsioonil ning eriti selle nooremal osal ei maksa loota sellele, et tema vanuspäevil kannab tema eest küllaldaselt hoolt noorem põlv. Tuleviku noorem põlv lihtsalt ei suuda seda.

Siin tuleb käia hoopis teist teed. Praegune töögeneratsioon peab ise omale looma elatisvõimalusi vanuspäeviks. Eriti need vanusrühmad, kes oma rohkearvulisuse tõttu tulevikus paisutavad raukade osatähtsuse talumatult suureks, — need peavad oma tuleviku eest hoolitsemise küsimuse lahendama juba olevikus. Probleem on kõigele eelkirjeldatule toetudes akuutseim praegusele vanusrühmale 20—29-, ning mitte palju vähem akuutne ka 30—39-aastastele.

Arutlustetagi on selge, et probleemi parim lahendus on otstarbekohane elukindlustus.

Elukindlustusmehel tuleb minna esijärjekorras sinna, kus teda kõige rohkem vajatakse. Vajadus vanuspäevade kaitse järgi on suurim noorte 20- ja 30-aastaste hulgas. Mingem nende juure ning selgitagem neile elukindlustuse väärtusi perekonna kaitsena ja ideaalseima kogumisvahendina. Pakkugem neile kindlustusviise, mis kõige inimliku ettenägelikkuse järgi peaksid parimini täitma oma ülesande.

Müügi-vastupanu.

C. W. Noble,

Mutual Trust Life Insurance Company direktor.

See hästikulunud ja vahel tüütu termin „müügi-vastupanu“ ei näi nagu olevat kindlustusalaline väljendus. Muidugi pole see nii, et kindlustustegelased on ainukesed, kes tunnevad vastupanu. Kuid nad on ainukesed, kes võivad seda loota.

Teised ärimehed ütlevad harilikult, et „pole nõudmist“, „pole turgu“. Kindlustustegelased peavad aga olema teadlikud, et on olemas müügi-vastupanu.

Millest tuleb see vastupanu? Kunagi pole olnud aegu, kus inimesed oleksid olnud nii teadlikud kindlustuskaitse tarvidusest. Tõeliselt pole vastupanu, mis tuleks elukindlustusest endast. Alati võib kuulda, et elukindlustusse suhtutakse heatahtlikult. Inimestel on usku elukindlustusse. Nad soovivad elukindlustust. Aga siiski...

Mis loob müügi-vastupanu? Võib olla on see kindlustustegelase isik, kellele osutatakse vastupanu. Aga mis viga võib olla temal?

Suurem osa kindlustustegelasi on kenad mehed. Nad püüavad olla head kodanikud. Nad on viisakad. Nad saavad hästi läbi oma naabritega. Nad sõlmivad uusi tutvusi ja hoiavad tutvussidemed soojadena. Nad teevad seda kui isikud — kui inimesed. Mis on siis viga, kui nad lähnevad välja, et müüa elukindlustust? Meeldib see inimestele — müüin. Kui nad hindavad seda, kui ma meeldin neile kui inimene,

Soovitagem neile sellepärast lihtsat segakindlustust või tarbekorral segakindlustust koos perekonna hooldamise lisakindlustusega, kusjuures lõppvanusteks valigem 60 või 65 aastat. Lõppvanused 60 ja 65 aastat on õiged, sest just neil vanustel vajatakse kindlustussummat kõige hädalisemalt, mitte varem. Need lõppvanused võimaldavad noorte puhul kõrgemaid kindlustussummasid, sest preemiamäär on madal.

Ülesanne on sääl ning tööpõld on avar.

miks avaldavad nad siis nii kangekaelselt vastupanu? See on, mida soovime teada.

Hüva, kui pole see inimene, kelle pärast avaldatakse vastupanu, kui pole see ka elukindlustus ise, siis peab võib-olla see seisma müümiseviisis? Mis on siis viga meie meetodidel? Kas ei sunni just see, mida me räägime, automaatselt vastupanule?

Vaatame tüübilist olukorda. Vaatame seda kindlustushuvilise poolt küljest.

Ta on noor ametnik või ärimees. Ta on 35 a. vana ja parima tervise juures. Ta on abielus. Sissetulek on kena. Ta müüb ehk esemeid, mis võivad teha kodud kõigiti mugavaks. Tõeliselt on ta ideaalne kindlustuskandidaat. Ta ostab kõik, mille järele tunneb vajadust. Kindlasti pole ta ka elukindlustuse vastu ükskõikne.

Hüva, siin ta on: silmad selged, terve, töötab. Tal on küllalt tegemist. Kindlasti kavatses ta parandada enda ja oma perekonna seisukorda. Kahtlemata unistab ta sellest, mis teeb oma laste heaks ja võib olla mõtleb ka sellele, kuidas pärast elus puhata. Ükskõik, mis talle meeldib või ei meeldi, kuid tal ei puudu omad harrastused, ja ta ei mõtle surmale. Ja isegi kui ta mõtleb sellele, ei tunne ta muret sellepärast — ta ei või mõelda end surnuna. Tal on õitsev tervis ja ta ei või mõelda muule kui elule, elamisele. Võib-olla on ta kuulnud suremustabelist. Ta võib julgesti vedada kihla, et elab veel nii palju aastaid, kui see talle töötab. Ta on edasirühkiv mees, 35 a. vana, keda võime pidada ideaalseks kindlustuskandidaadiks.

Pakub talle matusraha.

Hüva. Võite kujutelda, mida tunneb see õitsevas eas mees, kui läheneb talle kindlustustegelane ja pakub talle matusraha? Tema on teinud valmis nii palju kavu tuleviku jaoks. Ta vaatab vastu neile päevadele, kui ta lapsed hakkavad käima ülikoolis. Mis puutub tema naisesse, siis on ta sellega koos arutanud, millal võta-

vad koos ette pikema puhkusreisi. Aga nüüd on kindlustusmees selle hoobiga mine-ma pühkinud. Ta peab surema. Kindlustusselts on valmis võtma matuskulud endale. Kindlustusmees on korruga kõik hajanud — unistused laste koolitamisest, muretust puhkusreisist, „Valmistu surema“ — see on, mida ütleb kena välimusega kindlustusmees. Või vähemalt tema ettepanek on rajatud sellele. Milline põrutus!

Mitte palju liialdatud.

See võib olla küll veidi liialdatud. Aga kas pole tõsi, et üheksakümmend protsenti kindlustustest minevikus on rajatud surmamõtetele. Ja kas sellest ei jatku, et avaldada vastupanu. Inimestel ei meeldi viibida matustel — vähemalt oma matustel mitte. Ükskõik kui suuri kasusid ei paku kindlustus peale surma, siiski ei või see meeldida kuidagi tervele, elurõõmsale ja edasirühkivale mehele. Elage ise ja laske ka mind elada, on tema põhimõte. Ja kui kindlustusmehed tulevad teda karjana matma, siis loomulikult asub ta end kaitsma nende rinnaku vastu. Meie nimetame seda „müügi-vastupanuks“.

Meil kellelgi ei meeldi kanda leinakreppi. Kui isik, on kindlustusmees rõõmus ja optimistlik nagu iga teine. Kuid kui äri-mees pakub ta kaupa, mis on igale keskmisele tervele inimesele vastuvõtmatu. Ta usub, et hakkab alles elama. Tal on õigus seda uskuda. Meie ise usume seda kindlustusseltsi büroos ja suremüstabeli arvud näitavad, et tal on õigus loota veel hulka aega elada.

Tuleb võtta müts maha nende paljude perekonnaisade ees, kes on end siiski kindlustanud. Kenad summad on nad kindlustusele kokku kannud. Nad on nõustunud, et surm on võimalik. Nad on pidanud seda võimalikuks, sest et kindlustusmehed, kes tahavad kanda matuskulusid, on seda neile pähe rääkinud. Nad on ostnud sellepärast surmakindlustuse poliisi, et meie oleme teinud katset neid tappa. Nad on haiged matuste ootamisest.

Olete pannud tähele, kui vähe vastu-rääkimist kuulete määrusaegse kindlustuse puhul. Pange tähele kui suur nõudmine on pensioni- ja invaliidsuseraha järele. Mida tähendab see. Inimesed usuvad, et nad elavad. See on elu, mille küljes nad kinni ripuvad.

Hüva, härra Kindlustuskandidaat, va-bandage mind mineviku nürimeelsuse pä-rast. Meie ei räägi enam matustest. Võite rääkida kartmatult. Meie leiame nüüd, et see harilik elukindlustuse poliis on rajatud teooriale, et elada edasi. See läheb isegi nii kaugele, et võib öelda teie täpse sissetuleku, kui olete saanud 60- või 65-aastaseks. Teil pole tarvis osta väärtpabe-reid ega kinnisvarasid. Jätke see meie hooleks. Kui palju praegusest sissetulekust soovite saada, kui tunnete vajadust puhkuse järele?

Andke meile 10—15 prots. praegusest sissetulekust ja teie võite minna puhkusele poole palgaga. Kolmkümmend aastat pole pikk aeg.

Kindlustus kasuks ainult endale.

Tuleb ausalt mõelda, et iga elukindlustuse pakkumine peab tulema kindlustus-huvilisele endale kasuks. Enesealalhoid-mise tung on loodusseaduseks. Meie võime küll mõelda, et inimene on liiga enese-armastaja, kui ta soovib midagi endale. Kuid kui võtame külmi fakte, nii nagu need on, siis on tal täiesti õigus selleks. Ta tahab elada, elab ja sellepärast just mõtleb ta endale.

Inimesed on pandud uskuma, et meie tunneme esijoones huvi nende perekonda-de, alles siis nende eneste vastu. Lülkkame selle arvamise ümber. Jätame surma rõhu-tamise tahaplaamile ja näitame, et elukind-lustusest on rohkem kasu eluajal kui peale surma.

Lugu murepuust.

Jutustatakse kena lugu murepuust.

Ühel mehel on kombeks igal hommikul, kui ta kodunt väljub, seisatada ühe puu juures kodu lähedal ja toimida samuti, kui tuleb õhtul koju. Lõpuks ei saanud naaber enam oma uudishimu vaigistada ja ta küsis, mis mõttega ta seda teeb.

„See puu,“ ütles mees, kes seisatab päevas kaks korda ühe ja sama puu juures, „on minu murepuu. Iga päev, kui lahkun kodust seisa-tan, et võtta mured, mis kannan päeva läbi, ja õhtul seisatan jälle puu juures, et riputada nad sinna üles, nii et võin murelt veeta pere-konna juures omad vabad tunnid.“

Elukindlustus on murepuu, millele võime riputada suurem osa oma muresid, kui me rändame eluteel.

„The Insurance Salesman“.

Elementaarkindlustuse alused.

Dr. jur. Curt Rommel.

(Järg.)

III. ELEMENTAARKINDLUSTUSE ELEMENTID.

Elementaarkindlustusel on olemas samad elemendid, mis igas teises esemekindlustamises, nimelt: kindlustusorganisatsioon, oht, objekt ja preemia. Kui neist elementidest siin räägime, siis ainult nii palju, kui palju nad näitavad erinevusi oma struktuurilt.

A. Organisatsioon.

Elementaarkindlustuse organisatsioon võib olla kolmesugune: era või riiklik, vabatahtlik või sunduslik, iseseisev või koos juba olemasolevate ettevõtetega.

1. Elementaarkahjude kindlustamine toimetatakse tegelikus elus niihästi era kui ka riiklike ettevõtete poolt.

Eraelementaarkahjude kindlustamine on vanem ja kindlustamist toimetavad, kas vastastikkused kindlustusseltsid või jälle aktsiaseltsid. — Enamik elementaarkahjude kindlustajaid näib töötavat vastastikkuse põhimõtte alusel. See pole maksev ainult rahe-, vaid ka tormikahjude kindlustamise suhtes. Viimasega tegelevad peamiselt Taani, Rootsi ja Hollandi kindlustusseltsid. Aktsiaseltsidest, kes tegelevad elementaarkahjude kindlustamisega, seisavad jälle Ühendriikide omad esikohal. Ka Saksa tormikahjude kindlustajad ja Rootsi Hansa on aktsiaseltsid.

Riiklik elementaarkahjude kindlustus on pääsenud maksvusele peamiselt Šveitsis, kus hooneid ja vallasvara kindlustavad elementaarkahjude vastu kantonite tulekindlustusasutised. Neile lisanduvad Nidwaldeni, Oppenzelli ja Graubündeni kantonitel riiklikud asutised kultuuride ja põllukahjude kindlustamiseks. Šveitsi kantonite eeskujule järgneb Hamburgi tulikassa. Samuti on riiklikkudeks elementaarkahjude kindlustajaiks Norges tulikassa (Norras) ja Gostrahlh (Venas). Riiklik rahekahjude kindlustamine on viidud läbi Šveitsi kanton Waadt'is, Bayeris, Austrias ja Põhja- ning Lõuna-Dakotas (Ühendriikides).

Senised kogemused elementaarkahjude kindlustamise alal näitavad, et niihästi era kui ka riiklik kindlustamine on olnud edukas. Samuti on ka selgunud, et vaatamata elementaarkahjude kindlustamise tungivale vajadusele ei saa seda eraettevõttes viia läbi, kui nõudmine on liig väike või jälle risk liig kõrge. Sellistel juhtumitel on nende kindlustuste ülevõtmine riiklikkude asutste poolt osutunud väga väärtuslikuks. Parimat näidet pakub siin Šveits. Kuna erakindlustusseltsid ei võtnud endile tormi-, uputus- jne. kahjude kindlustamist, siis hakkasid neid kindlustusi toimetama kantonite tulekindlustusasutised ja mõned just selleks eriti loodud kassad.

2. Elementaarkahjude kindlustamine tugineb kas kindlustusvabadusele või jälle kindlustussunnile.

Üldiselt töötavad riiklikud asutused sundkindlustuse, kuna eraettevõttes jälle kindlustusvabaduse põhimõttel. Kuid siiski ei puudu ka siin erandeid. Mainida võib siin Norges tulikassat, mis on küll riiklik asutis, kuid jätab siiski kindlustusvabaduse. Teiselt poolt jälle töötavad mõned eraettevõttes sundkindlustuse põhimõttel, nagu rahekindlustusettevõttes mõnes Šveitsi kantonis. Sundkindlustusel on kindlustusvabaduse ees see paremus, et ta kaitseb kindlustajat kõigi riskide, ka riskete eest ja toob endaga kaasa preemia odavnemise. Peale selle langevad sunni puhul ära kaunis kõrged hankukulud, mistõttu on ettevõtte asjaajamise kulud väga väikesed.

3. Elementaarkahjude kindlustamine on kas iseseisev või teistele toetuv kindlustus.

Alul katsuti luua iseseisvaid elementaarkahjudekindlustamise organisatsioone. Kuid need katsed nurjusid. Aktsiaseltsid jäid ainult asutamisastmele, sest et ei saadud nõuetavat kapitali kokku. Vastastikkused kindlustusseltsid pidid juba lühikese tegevuse järele kas kindlustuste puudumise või jälle suurte kahjude tõttu oma tegevuse lõpetama. Alles

rohketel nurjumiste järele õnnestus mõnel elementaarkahjudekindlustajal end siiski läbi lüüa; muidugi ainult selliste kindlustuste alal, mille järele oli suur tarvidus, nagu, näiteks, paljudes maades rahekindlustus ja tormikahjude kindlustus Ühendriikides ja Taanis.

Kuna aga kogemused näitasid, et elementaarkahjudekindlustamine iseseisvalt on suurte raskustega seotud, siis toetuti hiljem paljudel juhtumel juba olelevalle kindlustusettevõttele. Selleks sobisid kõige paremini rahaliselt tugevad tulekindlustusettevõtted. Neil polnud mitte ainult majanduslikult tugev selgroog, vaid nende laialine organisatsioon kergendas kindlustamiste läbiviimist.

Tänapäev seisavad aga iseseisvad ja teistele toetuvad elementaarkahjudekindlustused kõrvuti. Iseseisvat elementaarkahjudekindlustust leiame ainult neis harudes, mille järele on suur nõudmine või kui on jälle viidud läbi sundkindlustus.

B. O h t.

Ohud võivad elementaarkahjude kindlustamises olla kas lihtsad või liidetud. Lihtsa ohu puhul pakub kindlustaja kaitset ainult üksiku elementaarkahju vastu, liitohu puhul aga mitme kahju vastu.

Lähtelementaarkahjude kindlustamine on vanem. Peale tulekindlustuse, mis on juba mitusada aastat vana, on esimeseks elementaarkahjude kindlustuseks rahekindlustus. Esimest korda kõneldakse rahekindlustusest 1791. a. Saksamaal. Tormikahjude kindlustushälliks tuleb pidada Ühendriike, kus tekkis esimene selline kindlustus 1858. a. 20. sajandi alul leidis see kindlustusharu pääsu Euroopasse. Päris uuteks on aga maaväringu- ja uputuskahjude kindlustamine. Viimased pole seni leidnud kuigi suurt levikut.

Liit-elementaarkahjudekindlustus pole rohkem kui 20 a. vana. Nagu juba nimi näitab, kujutab see endas kindlustamist korruga mitme kahju vastu.

Liit-elementaarkahjude kindlustamist leiame lõikuskindlustuses Ühendriikides. Euroopas, eriti aga Venes, Norras, Šveitsis ja Hamburgis. Euroopas piirdub see peamiselt hoonete kindlustusega, mõnes Šveitsi kantonis ja ka Venes vallasvara, kultuuride ja kultuurmaa kindlustusega. Norras pakub liitkindlustus korruga kaitset uputuste, üleujutuste, tormi, laviini-

de ja kaljuveermete vastu. Zürichis hoonekindlustusisutus pakub peale muu kaitset veel maaväringute vastu.

C. O b j e k t .

Elementaarkahjude vastu kindlustatavaist varadest seisavad hooned esikohal. Paljud kindlustajad pakuvad siin kindlustust tormikahjude vastu. Hooneid uputuste vastu kindlustavad Ühendriikide ja maaväringute vastu Jaapani kindlustusettevõtted. Sagedasti pakuvad eraelementaarkindlustajad kindlustuskaitset peale hoone ka selle sisaldusele, s. o. vallasvarale, näiteks Removatum, Nederlandsehe Lloyd (Hollandis), Colonia, Mannheim (Saksas), Dansk Andels-Assurance Kompagni in Kolding (Taanis), Hansa (Rootsis), samuti ka Ameerika tormi- ja uputuskahjude kindlustajad. Kultuure kindlustatakse peamiselt rahe vastu. Ühendriikides on lõikuskindlustus, mis pakub kindlustuskaitset uputuste, külma, tormi jne. vastu.

Nagu teistel kahjudekindlustuse aladel, nii püüab kindlustaja ka elementaarkahjude kindlustamise alal soovimata riisikot kindlustusest välja lülitada. Nii näiteks, ei kindlustata lõhkeainete vabrikuid.

Elementaarkahjude kindlustamisel mängib peale eseme laadi, näiteks ehitusviisi ja katustamise, ka tema asukoht tähtsat osa, nimelt, kas ta on ohuallikale lähedal või eemal. Siit selgub, et rasked riisikod pole elementaarkahjude kindlustamises samad, mis tulekindlustuses, mistõttu elementaarkahjude kindlustaja paneb rõhku sellele, et esemeid piiritleda. Nõnda ei kindlusta teatud tormikahjude kindlustajad kergelt ehitatud või halvasti hoitud hooned, või jälle objekte, mis satuvad eriti tormi kätte (tuuleveskeid, raadiomaste); või kui jälle kindlustavad, siis kõrgendavad vastavalt riisikole ka preemiat.

D. P r e e m i a .

Preemia määratakse nagu teistelgi kindlustusaladel tarviduse järele. Kuna aga tarvidus elementaarkahjude kindlustamises tugevasti kõigub ja on raske kindlaks määrata, siis valmistab preemia suuruse kindlakstegemine suuri raskusi. Elementaarkahjude kindlustamises tuleb ette kahte liiki preemiaid: ühtlus- ja individuaalpreemia.

Looge elukindlustusest meeldiv pilt.

Paljud ei tunne tänapäev huvi elukindlustuse vastu, sest et neil puudub tõeline pilt sellest, mis on elukindlustus. Sellepärast meie, kui agentide ülesandeks pole mitte ainult teha neile elukindlustust arusaadavaks, vaid luua neile sellest küllalt meeldiv pilt.

Igaüks meist teab, mida tähendab hoiuarve pangas. See tähendab, et summa pealt saadakse nii ja nii mitu protsenti. Seda pilti saab teha veel meeldivamaks seletusega, et protsendid kannavad veel omaette protsente. Pilt on lihtne, kuid meeldiv. Kuid hoiuarve puuduseks on, et juhtumil, kui hoiuseomanik sureb, saab ta perekond ainult nii palju, kui palju on ta surmapäevani suutnud pankka viia. Sellepärast peab elukindlustuse agent looma kaaskodanikke ette pildi, et juhtumil, kui hoiuseomanik sureb enne, kui ta on oma kava täitnud, saab ta perekond siiski täie summa, mida ta kavatsenud koguda, kätte. See tähendab, et ta peab kindlustama oma elu.

Kuid meil on tarvis kindlustushuvilisi. Neid on olemas kahte liiki, nimelt: need, kes tahavad kindlustada elu, ja need, kes vajavad elukindlustust, kuid ei taha end kindlustada lasta. Arvan, kergem on kind-

1. Ühtluspreemia on lihtsam tariifimääramise viis. See on võimalik ainult sundkindlustuste puhul. Tariifimääramine sünnib sel teel, et üldtarvidus määratakse skemaatilisel kindlustatuile selle väärtuse mõõdul. Ühtluspreemiaid leiame paljudes Šveitsi kantonites.

2. Individuaalpreemial on mitu kuju vastavalt sellele, kas ta haarab enam või vähem teravalt riisikot. Puhast individuaalpreemia nõuab, et kindlustaja ei arvesta ainult eseme kahjutundelikkusega, vaid ka selle asukohaga. Selline preemia määramine on võimalik siis, kui pole sundkindlustust, vaid kindlustaja otsib vabalt endale kliente. Sellepärast leiame individuaalpreemiat peamiselt eraelementaarkahjude kindlustuses, kus iga üksikuteset ta omapära järele tariifi alla määratakse.

lustada nende elu, kes vajavad elukindlustust, kuid ei taha lasta end kindlustada, kui neid, kes tahavad kindlustust. Kui meil on kindlustushuvilised käes, peame me teadma, kuidas mõjukalt kõnelda.

Kui juhtuvad teid külastama võõrad ja teie naine serveerib maitsvaid kooke, siis märkate, et teid külastaja naine ei küsi: Kuidas valmistasite selle koogi?, vaid ta ütleb: Mida panite selle koogi sisse? Saab ta seda teada, võib ka tema valmistada selliseid kooke. Nõnda siis, kui elukindlustuse agent teab mitte seda, kuidas müüa poliisi, vaid, mis seisab müügis, võib ta saavutada suuremaid tagajärgi.

On kolm asja, mis seisab müügis — huvi, soov ja tegevus. Kui pole neid, pole ka müüki. Kõigepealt agent peab suutma äratada kindlustuskandidaadi huvi või teda ei kuulata üldse. Kuidas äratada huvi? Kui ta räägib asjadest, mis on kindlustuskandidaadil südame lähedal.

Paljud agendid ei külasta teatud kindlustuskandidaate sellepärast, et nad ei tea, kuidas neile läheneda. Mõned agendid kasutavad ära seda, et hakkavad kindlustuskandidaadiga rääkima nende lemmikalast, nagu spordist, kalastusest jne. Minu arvates on see aga nõrkuseks. Kui agent hakkab rääkima kellegi lemmikharastusest, siis kindlustuskandidaat teab palju rohkem sellest rääkida ja sellepärast muutub tema kõneluse juhtijaks. Tullemuseks on — lõpuks ei jatku küllalt aega kindlustusjutuks. Hakkab ta aga õieti peale kindlustusjutuga ja seda sobival viisil ette kannab, ei jää kindlustus sõlmimata. Just lühidalt rääkimine sünnib inimesi kuulutama.

Kunagi ei tohi aga rääkida kindlustusjutus preemiast. Miski ei hävita kiiremini kindlustamise soovi, kui selle kulude otsene meeletuletamine. Küsib kindlustuskandidaat enne kui agent oma jutuga lõpule jõuab, mis tuleb maksma kindlustus, võib agent talle öelda näiteks: „5000 kr., mille teie saate 60. aastast. See on teie oma raha, mille olete kokku hoidnud. Selle juures on kindlustus see, et teie perekond saab selle summa kätte igal juhtumil, kui surete enne seda. See on aga siis rohkem kui olete tõeliselt kokku hoidnud.“

Silmas tuleb aga pidada, et kuigi pakute kindlustuskandidaadile kõige kasulikumat poliisi, ei võta ta seda enne, kui pole veendunud selle vajadusest. Soovi poliisi omandamiseks võite äratada ainult rääkides vajadusest.

Elukindlustus on raha tuleviku jaoks, kuid oma äriutus, kui tahate äratada soove, siis peate andma kroonidele nende inimlik väärtus. Kui kindlustushuviline sureb, millise kodu jätab ta perekonnale? Kas ei tule pärandusmaks nii kõrge, et nad ei saa sellest üle? Kas lapsed on sunnitud ta summa järele hakkama kohe ras-

ket tööd tegema, et saada ülalpidamist? Kas poeg ei vaja head haridust, et ellu astudes paremini läbi lüüa.

Kui ta elab, näiteks, 65 eluaastani, kas ta võib siis oma elutööst puhata? Kas tal on aega reisideks, oma lemmikharrastusteks siis?

Teie võite liigutada iga kindlustuskandidaati, kui leiate koha, kuhu asetate kangi. Kõige parem on seda asetada tunnete alla. Mehed armastavad omi naisi, neil on omad lootused, unistused, kavatsused. Seda kõike tuleb hanketöös ära kasutada.

Statistika hanketöös.

Elukindlustuse arenemine seab ka kindlustustegelased uute ülesannete ette. Kindlustuste tiheduse suurenemisega tekitavad ka raskused sobivate objektide leidmiseks kindlustamisel. Kindlustustegelane ei või enam loota juhuslikkudele soovitusetele oma tutvus- ja klientide tutvusringkonnast, vaid ta peab mõtlema, kuidas hanketööd kavakindlalt toimetada, et saada uusi kindlustusi. Selleks otstarbeks näib statistika hästi sobivat. Et saada head alust kavakindlaks hanketöök, on tarvilik, et kindlustustegelane oma rajooni põhjalikult läbi uurib ja selles teatud jaotuse läbi viib.

Kõige pealt tuleb tal teha kindlaks, millises ulatuses on võistlev kindlustusselts ühe või teise majanduslise grupi juures end kindlustanud. See tõsiasi tuleb teha statistiliselt kindlaks, sest et selle grupi keskel võib ta saada ainult juhuslikke kindlustusi. Leiab ta, näiteks, et iseseisvalt tegutsevad on ainult siin-seal üksikult elukindlustusi sõlminud, siis peab ta asuma selle grupi keskel kavakindlalt tööle. On soovitatav asuda ikka alati juhtivate isikutega peale. Nende poolt sõlmitud kindlustuslepingud on toeks edaspidisele hanketööle. Siis peab ta hankematerjali levitamiseks pinda kindlustusteks sondeerima. On endastmõistetav, et kirjalikule hanketööle peab pea isiklik külastamine järgnema.

Sel viisil töötades saab esindaja oma statistikalike peagi väärtuslikud alused, mis

on väga kasulikud edaspidisel hanketööl. On tal kavakindla hanketöö järele õnnestunud teatud kutsealal kaunis kena protsendi inimesi kindlustusele võita, siis mõjub see tingimata tulevikus kasulikult, sest et iga uus kindlustus tuleb nüüd peaaegu juba automaatselt juurde. Sage-dasti aitab siis ainult prospektide laiali-saatmisest.

Elukindlustustegelasel on tingimata otstarbekohane ja tarvilik, et saada teatud kutsealadel tegutsevate inimeste keskel kindlat jalgealust. Statistika on siin talle abiks, sest see näitab, kus on siht juba saavutatud ja kus see puudub, kus tuleb veel jätkata energiliselt hanketööd.

Siinjuures pole see tähtis, millisel kujul peab esindaja statistikat. Juba kulude ja tööaja mõttes tuleb soovitada, et statistika pidamisel lihtsusest kinni hoida. Muidugi ei tohi puududa ülevaatlikkus, mis tööd soodustab.

Mõtteid tööks.

Mina töötan alati. Mõtlen asjadele sügavalt. Kui olen alati valmis vastama, astuma välja kellegi vastu, siis sellepärast, et enne kui võtan midagi ette, olen mõelnud selle üle hulk aega: olen näinud ette kõike, mis võib juhtuda. See pole geenius, mis ilmutab mulle äkki, mis pean ütleva või mida tegema; see on järelemõtlemine. Süvenemine! Mina töötan kogu aeg.
Napoleon.

elukindlustuse probleeme.

Kuigi lühikeses kirjutises pole võimalik puudutada kõiki Rootsi erakindlustuse aktuaalseid probleeme, loodan siiski mõningaid küsimusi maa, rahvastiku ja majandusliku arengu taustal peajoonetes valgustada.

Rootsi kuulub oma 450.000-ruutkilomeetrilise maa-alaga Euroopa suuremate ja 6,25 miljoni elanikuga väiksemate riikide hulka. Maast on ainult 11 prots. või 48.000 rkm. kultuurmaad, kuna üle 50% seisab metsa all, ja ülejäänud kas veekogude või mägede all.

Kuna suurem osa maast seisab metsa all, siis moodustab metsa ja metsasaaduste väljavedu 42 prots. kogu ekspordist. Mõned Põhja-Rootsi mäed sisaldavad rikkalikult vosvoririkast rauamaaki, mistõttu on rauasaaduste ja maakide väljavedu võimalik. Iga aasta toodetakse vastavalt 8—12 milj. tonni rauamaaki, mis moodustab 6% kogu maailma toodangust.

Tunduv puudus on Rootsis kivisöest ja nahtvast, mis on mõjunud pidurdavalt Rootsi tööstusearengule. Alles elekter võimaldas 19. sajandi lõpul maa suurt loodusrikkust, jugasid, ära kasutada. Nüüd on jugade 16 milj. hobusejõust juba 2 miljonit töösse rakendatud, ja maa on ühendatud põhjast lõunasse laialise elektrijuhtmevõrguga. Kuna Rootsis on põlvlondus väga arenenud, siis ei kata viljasaagid mitte ainult oma turu tarbeid, vaid võimaldavad karjakasvatust ja karjasaaduste väljavedu.

Rahva arv on Rootsis järjekindlalt kasvanud ja tõusnud viimase 150 a. jooksul kolmekordseks. Sünni- ja suremusarvud pole aga püsivad konstantseina. Nii on üldine sündidearv langenud 1900. a. kuni 1934. a. 27 pealt 14 peale ja samal ajal üldine suremusarv 17 pealt 11. Nõnda on siis langus olnud rohkem suremuse kasuks.

Need tugevad kõikumised sündides ja suremuses on aidanud kaasa, et Rootsis on praegu vanuseklasside jaotus väga ebanormaalne. Alla 15 a. vanuseklass on esitatud väga nõrgalt kõrgemate vanuseklas-

sidade võrreldes, eriti aga keskklassiga 15—65 a. Vanuseklass kuni 5 a. on nõrgemalt esitatud kui kusagil mujal maal. Oma madala sündide arvuga tulevad Rootsile lähedale ainult Belgia, Austria, Saksa, Inglismaa, Eesti ja ja Tšehhoslovakkia.

Mis puutub elukindlustuse seisukohast tähtsasse vanuseklassi (20—40 a.), siis on loota, et selle grupi kasv lakkab pea. Selle eest kasvab aga nende hulk, kes vajavad vanadushoolitsust.

Siin olgu muuseas mainitud, et vanadushoolitsus on 1913. a. saadik riigi käes. Selle järele seal iga isik, kes on saanud 67 a. vanaks või jäänud töövõimeetuks, pensioni. Elukindlustusel on siin selles suhtes hoolitseda, et inimene võib saada kindlustusrenti kuni pensioniealiseks saamiseni või jälle kindlustada riiklikule pensionile lisa.

Vanemaiks Rootsi kindlustusseltsideks on tulekindlustusseltsid, mis asutati vastastikkuse põhimõttel 18. ja 19. sajandil. Suurt elavust Rootsi kindlustusmajanduse töid alles ärilistele põhimõtetele rajatud kindlustusaktiaseltsid, millest vanim on tule- ja elukindlustusaktiaselts *Skandia*.

Esimene samm erakindlustuse riiklikus järelvalves võeti ette 1886. a., millal tehti kindlustusseltsidele kohuseks koguda statistikalisi andmeid ja neid avaldada. Täielik järelvalve loodi aga alles 1903. a., millal asutati kuninglik kindlustusinspeksioon. Lisaks pandi 1927. a. maksma kindlustuslepingu seadus.

Kindlustusinspeksiooni järelvalve all seisab 108 suuremat Rootsi ja 41 välismaist kindlustusseltsi. Peale nende töötab Rootsis veel hulk väikseid vastastikkuseid tule- ja loomakindlustusseltsi.

Kuna elukindlustuse alal kõik seltsid töötavad juba ligi kümme aastat ühtlaste tariifidega, valitseb aga teistes kindlustusharudes suur preemiate konkurents. Suuremais kindlustusharudes on aktiaseltsid leppinud tariifides enam-vähem kokku, kuna vastastikkused kindlustus-

seltsid töötavad madalamate tariifidega kui aktsiaseltsid. Üldiselt on Rootsis kindlustusasjandus väga arenenud. Kõigi kindlustusseltside varandus tõuseb 3 miljardi kroonile, millest langeb 2 milj. kr. elukindlustusseltsidele.

Vanim Rootsi elukindlustusselts asutati, nagu sai juba mainitud, 1855. a. Protsendi määraks võeti 4 ja aluseks 17 Inglise elukindlustusseltsi suremustabelid. Nooremal seltsidel, mis asutatud 1890—1914. a., võeti protsendimääraks 3,5 ja arvatamiste aluseks Rootsi oma suremustatistika.

Nagu näitavad arvud, on protsendimäär kõikunud Rootsi kindlustusseltsidel 5,44 ja 4,17 vahel. Viimane miinimum oli depressiooni aastail 1895.—1898. a. Veel suurem miinimum tuli 1933. a. Siis rahutusttekitava konjunktuuri tõttu ei muutunud kindlustusseltsid küll mitte preemia suurust, vaid alandasid preemiaservi arvestamiseks protsendimäära 3,5 peale.

Tugev ja püsiv protsendimäära langus 1933. ja 1934. a. sundis Rootsi kindlustusasjanduse juhte ühiselt kaaluma, kuidas saavutada kindlustusalal enam kindlust. Suurendati ka reserve, mis ei valmistanud ühelegi seltsile erilisi raskusi.

1935. a. veidi pehmenenud, kuid 1936. a. jälle teravamaks muutunud protsendi seisukord, sundis kindlustusseltse uusi abinõusid tarvitusele võtma. Nii kõrgendati 1937. a. alguks ajutiselt preemiaid ja võeti protsendimääraks $3\frac{1}{4}$. Kui selline madal protsendi seisukord edasi püsib, võib protsendimäär langeda koguni 3-le. Siiski ei tarvitse Rootsi kindlustusseltsidel palju karta, sest et suuremal osal neist on suured fondid ja reservid, nii et nad suudavad julgesti endile võetud kohustusi täita.

Puudutatud protsendi arenemisega on lähedalt seotud kapitali mahutamise probleem. Kindlustusseaduse järele tohib kindlustusfondi mahutada ainult teatud ja täiesti kindlaine väärtpabereisse, ja nimelt riigi-, kogukonna ja hüpoteekpanga obligatsioonidesse. Kuna aga viimaste väärtus on kõikuma löönud, siis võeti kapitalide mahutamise küsimus 9. Põhjalik elukindlustuse kongressil 1935. a. septembril Stokholmis pikemalt kõne alla. Mitmed kõnelejad võtsid sõna selle kasuks, et kindlustusseadust tuleks niipalju

laiendada, et teatud osa fondidest oleks võimalik mahutada ka aktsiasse ja kinnisvaradesse. Selline kapitalide mahutus aitaks kaasa, et elukindlustus muutuks teatud viisil rahaväärtuse kõikumistest sõltumatuks. Ka kindlustusinspeksioon leiab, et on tarvis kindlustuse huvides lõdvendada eeskirju kapitalide mahutamise suhtes.

Protsendinivoo langus on teinud Rootsis ka aktuaalseks küsimuse, kas kasujagamisel tuleb tarvitada ühesugust moodsu-puud või tuleb hakata tegema vahet üksikute kindlustusvõtjate aastakäikude vahel. 1934. ja 1935. a. aastakäigud on sunnitud maksma kõrgemaid preemiaid kui varem aastakäigud. Peale selle on alates 1937. a. preemiaid veel kõrgendatud, nii et ühtlane kasujagamine tundub ülekohtusena.

Selgitus- ja hanketegevuse organisatsioon on seni olnud ikka raskeimaks probleemiks ja on seda ka veel tänapäev. Konkurents on suur ja kui seda mõistlikult ei aeta, siis võib see tuua ainult kahju. Nii juhtus Rootsis, et agentide arv kasvas iga aastaga. Tulemuseks olid suured ärikulud. Sellepärast vähendati seal 1934. a. agentide arvu 76.000 pealt 64.000. 1935. a. sõlmisid seltsid veel omavahel kokkuleppe agentide arvu piiramise ja provisjoni kontrolli üle.

Et agentidel ja bürooametnikkudel oleksid vastavad teadmised omal alal, on pandud viimasel ajal suurt rõhku nende kutsealaliste teadmiste laiendamisele. Nii korraldatakse elukindlustuse alal juba aastaid agentidele loenguid kindlustuse üle ja praktilisi kursuseid bürooametnikele.

Et publikut köita jälle kindlustusele, on hakatud panema suurt rõhku propagandale ajakirjanduses. Propaganda mõttes pole unustatud isegi kasutamast raadiot ja filmi. Isegi algkooli õppekavadesse kavatakse viia kindlustusasjandust.

A. G.

Õiendus.

Eelmises numbris ilmunud artiklis „Elukindlustuse poliis ja selle tagasiostu väärtus“, on märgitud poliisi tagasiostu väärtuseks 75% sisse makstud preemiast, peab aga olema 75% preemia tagavarast.

Võimatuid riske

Veokindlustuses

1) Ninapidi vedu kuulub säärase vedude hulka, mida ei kindlustata veokindlustusena. On raske leida kindlustusseltsi, kes sellega toime saab.

Vastutuskindlustuses

2) Naisemehe nahka ei saa kindlustada, kes hommikupoole ööd baaripukilt õnnelikult koju on jõudnud ja oma õrnemale poolele „Tere hommikust“ ütleb.

Rahvakindlustuse

TÄHTSUS JA ÜLESANNE.

Kui kõneleda rahvakindlustusest, siis ei taha kõigepealt mööduda tema tekkinisloost. Möödunud sajandi keskel, kui elukindlustuse asi hakkas juba hoogu võtma, tekkis vajadus võita kindlustusele ka töölisi. Nii asutati 1849. a. Inglismaal „Industrial and General“, mis hakkas tegelema tööliste elukindlustusega. Alul polnud aga sellel edu. Alles 1854. a. peale hakkas 1848. a. asutatud „Prudential“ võitma edukalt töölisi kindlustusmõttele. Umbes samal ajal (1873—1875) kanti rahvakindlustuse põhimõtte ka Ühendriikidesse ja Saksamaale. Erilisele õitsele lõi see kindlustusala kohe Ühendriikides. Nüüd teeb ta aga võidukäiku juba kõigis mais.

Milliseid kindlustusvõimalusi pakub tänapäeval odav rahvakindlustus? Need on järgmised:

1. Matusekindlustus, mis võimaldab saada raha vääriliste matuste pidamiseks. Summa suuruse kohta on varemalt kokku lepitud. Sellel matusekindlustusel on tavaliselt lühendatud kindlustuskestus.

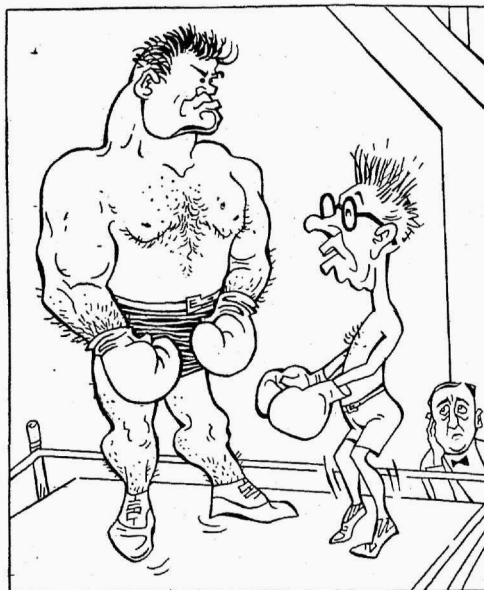
2. Surirahakindlustus, millega kindlustusvõtja ei taha katta ainult matuse-, vaid ka teisi surmaga seoses olevaid kulusid, ja mis peab koguni andma väikest majapidamiskapitali surnu omastele esialgseks elamiseks. Sellel surirahakindlustusel on eluaegsed tariifid, kuid on võimalikud ka lühendatud kindlustusajad.

Võimatu idrisk

Elukindlustuses

3) Ei ole võimalik kindlustusele võtta tegelast, kes lennukist alla kukkudes õhus ideele tuleb oma elu kindlustada. Seda peab tegema enne kukkumist.

Klaasikindlustuses

4) Ei ole võimalik võtta klaasikindlustusele algaja spordisõbra prilliklaase, kes maailmameistriga läheb poksiareenile jõudu katsuma.

3. Perekonnakindlustus, millega kaitsetakse oma naist ja lapsi väikese kapitaliga peamiselt summa puhul. Siin on enamikult lühendatud kindlustusajad.

4. Lastekindlustus, millega sõlmitakse lapse jaoks lühendatud kindlustus, kas 15—20 aasta peale, et võimalus oleks saada raha talle hariduse andmiseks või jälle selleks juhuks, kui ta iseseisvalt ellu astub.

5. Harilik kapitalikindlustus, kas pike-ma või lühema kindlustuskestusega, mis näeb ette väljamaksmist summa puhul või kokkulepitud tähtaja möödumisel.

Uuemal ajal on preemiale juurde kalkuleeritud veel lisasummad, mis võimaldavad toetuste saamisi õnnetusjuhtumite puhul. Inglismaal on veel väga levinud viis, et lapsed, vanemad ja vanemate vanemad ühteteist vastastikku kindlustavad.

On selge, et rahvakindlustus, mis on tekkinud tööliste kindlustusest, suurelu-kindlustusest erineb. See lähtub tööliste majanduslikust olukorrast ja nende kind-

lustusvajadustest. Juba esimesed rahvakindlustusasutised arvestasid tööliste nõudlusega ja võimaldasid kindlustussummaksid, mille summa ülespoole piiratud, ega nõudnud arstlikku järelevaatust. Ajajooksul on nädalamaksudest kasvanud välja kuupreemiad, kindlustussummad on suurenenud ja kõige väiksemad summad on ette kirjutatud. Ja nüüd on kristalliseerunud rahvakindlustuse mõiste järgmiselt: see on kindlustusviis, mis võimaldab igal kodanikul, ka kehvikul, teha kindlustuskokkuhoide tema majanduslikule seisukorrale vastaval kujul ja kaitses teda teatud määral riskide vastu.

Rahvakindlustuse pearaskus seisab selles, et ta peab kokkuhoidu soodustama, ilma et ta muutuks kindlustusvõtjale koormavaks. Sellega tuleb preemiate määramisel arvestada. Kuid rahvakindlustuse iseloomu silmas pidades tulevad preemiad suhteliselt kindlustussummaga kõrged. Ärikuulud tulevad kindlustusseltsidel suure välisorganisatsiooni tõttu suured ja arstlike järelevaatuse ärajäämise tõttu on

Võimatu idriske

Tulekindlustuses

5) Armastajatepaari südamete leeke tule vastu ei saa kindlustada vastavate tariifide puudusel. Raske on kindlaks teha, kas see lõpeb kahju või kasuga.

Loomakindlustuses

6) Loomakindlustus on hea asi. Kahjuks puudub aga võimalus nende loomade vastu kindlustada, mida inimene oma riietes laseb „patseerida“.

kindlustatute surevus suurem. Loomulikult kalkuleeritakse need preemiatega juure.

Nõnda ei tule rahvakindlustuse preemia oma kalkulasioonide tõttu nii odav, kui normaalne elukindlustus, kus on arstlik järelevaatatus ja aastapreemiad. Kuid teisest küljest on odavus relatiivne mõiste. Selle määrab ära mitmesuguste kindlustasutuste omavaheline võistlus.

Kuna aga rahvakindlustusel on suurem riisikovoimalus, suurem kindlustus ja teadmatuse kui tavalisel elukindlustusel, siis mõned üliagrad kindlustustehnikud peavad rahvakindlustust ebaterveks kindlustusharuks. Nad unustavad aga sealjuures, et rahvakindlustusel on suur majanduslik tähtsus. Sellega võimaldatakse väikestest summakestest suurte kapitalide kogumist ja äratatakse huvi kehvemais kihtides kogumise vastu.

Ajajooksul on paljudes maades tekkinud mitmesugused rahvakindlustuse eriharud, kuid kõik need pole ühesuguse väärtusega.

Ühendriikides on väga levinud n. n. abonentkindlustus. Viimast kindlustusviisi pakuvad ajalehed ja ajakirjad oma tellijatele. Muidugi sellega kantakse kindlustusmõtte massidesse, kuid teisest küljest on kindlustuskaitse vilets. Väljamaksetavad summad on liig väikesed, kuid selle eest peab publik maksma ajakirjanduse eest rohkem.

Mitte palju parem pole riisikokindlustus, sest et ka tema pakub ainult suriraha. Sel kindlustusalal sünnib preemiatega maksmine aastaid ja aastakümneid. Kuid tema puuduseks on, et maksetud preemiaid vanaduses kätte ei saada, nagu harilikus rahvakindlustuses.

Puuduliku kindlustuskaitse annab ka tavaline gruppkindlustus, mis on levinud Ühendriikides.

Gruppkindlustus on kas teatud ettevõtte teenijate ja tööliste või mõne teenijate ja tööliste ühingu või liidu ühine kindlustus. Mida paremal järjel on ettevõtte, ühing või liit, seda suurem on kindlustuskaitse. Kuid üksikule ei pakuta

kindlustuskaitset ta enda, vaid ettevõtte, ühingu või liidu pärast. Lahkub kindlustatu, siis kaob odav kindlustuskaitse, mis oleks võinud normaalse kuigi kallima kindlustuse puhul jätkuda. See diskrediteerib aga kindlustuspõhimõtet.

Kuigi tänapäeva rahvakindlustusel on suur majanduslik tähtsus, on tal praegusel arenemisastmel küllalt puudusi, mis teevad asjale suurt kahju.

Eriti tuleks panna rõhku hankematerjalile ja süsteemile. Töölisel on väga peen tunne, kas talle pakutakse mõistlikku ja head või tullakse ta juure ainult omakasu sihiga. On temasse juba kord istutatud umbusku, saab temast ägedam kindlustuskaitse vastane ja ta püüab siis seda umbusku oma ümbruskonnas levitada. Sellepärast on tarvilik, et isikud, kes tegutsevad rahvakindlustuse alal, oleksid suure kohuse- ja vastutustundega, kes ei lähe „kärbeste päheajamisele“ välja, vaid asja tõsiselt nii selgitavad, nagu ta on. Kuid võistluse ja provisjoni huvides patustatakse siin palju. Hankemehed jooksevad siin tihti üksteisega võidu, et aga kindlustust kätte saada. Kuidas võib aga kind-

lustuskandidaadit hakata tundma kindlustusastutise vastu usaldust, kui ta näeb, et mitte ainult eriselt, vaid ka ühe ja sama seltsi agendid üksteisele klapper-jahti peavad.

Hankereorganisaatsiooni puudulikkuse ja osalt süsteemituse tõttu tuleb storno. Kuigi rahvakindlustuse alal on storno sagedasem, kui teistes kindlustusharudes, just tema iseloomu tõttu, tuleb vältida, et see ei tekiks sihilikkusest, hankemehe ebaausalt toimimise tõttu. Sellepärast tuleks rahvakindlustuses hankemeeste valikule ja instrueerimisele panna erilist rõhku. Muidu võib rahvakindlustuse asi hakata tegema vähjakäiku.

Rahvakindlustuse suurimaks puuduseks on tema kallidus. Saksa kindlustusteadlase prof. Riebeselli arvates võtavad kulud ära üle 50 prots. preemiaist. Kuid siin ei saa midagi parata. Laialine välisorganisatsioon, mille tingib selle kindlustusala iseloom, nõuab juba isendast suuri kulusid. Sellele tulevad veel lisaks suuremad administratsioonikulud. Kuid teisiti pole võimalik väikseid hoiuvõimalusi suuremate summade kogumiseks ära kasu-

Tööle soolaks.

Elukindlustus on sagedasti tsemendiks, mis hoiab kodu koos ja õnnistatud on see agent, kes sõlmib elukindlustuselepingu.

*

On parem otsustada teisi enda järele, kui otsustada ennast teiste järele.

*

Ei ole praegu õige aeg rääkida jõulukingitustest, kuid emadel ja tütaridel kõikidel on sünnipäevad nagu teate.

*

Ära muretse selle üle, mis teised sinust mõtleavad. Nad ei mõtle üldse sinust midagi. Nad ainult mõtleavad, mis mõtled sina neist.

*

Pea meeles: kliendil on alati õigus. Kunagi ei saa teie sõlmida palju kindlustuslepinguid, kui püüate väita, ta on eksinud.

*

Tähtis pole see, mida te ütlete, vaid kuidas teie ütlete.

*

Jumalik komöödia: töötad nagu kurat, et saada lisakindlustust teise seltsi kliendi käest, kuna teise seltsi agendid jälle töötavad nagu kuradid, et sokutada lisakindlustust teie klientidele.

Kui teie ei leia vasturääkimist, võite saada kindlustuse, kuid pidage meeles, et teine agent on loonud selleks võimaluse.

*

On kaks asja, mida näeb iga kindlustus-huviline: teie hambaid ja käsi. Millised need teil on?

*

Teie riided ei või teha teid, kuid neil on palju tegemist sellega, mis võõrad mõtleavad teist.

*

Pole poolgi nii tähtis teada, kuidas te saite kindlustuse Kuuselt, kui see, miks ei saanud seda Lepalt.

*

Tehke endale reeglits: külastage vähemalt iga päev kedagi, kel on teie teadmise järele raha või jälle teenib seda küllalt. Isegi kui teie ei saa temalt kindlustust, on temaga kontakti pidamine teile suureks kasuks.

*

Kes püüab pääseda võistlusest, jookseb teisele suuremale õnnetuusele vastu.

*

Töökas agent leiab küllalt kindlustusi, laisk agent aga kurdab oma halva õnne üle.

Julgus, püüdlikkus ja arusaamine.

On olemas mitmesuguseid omadusi, mis peavad olema edukal elukindlustus-agendil. Kõige pealt peab tal olema julgus. Julgust hinnatakse maailmas kõige rohkem. Julguses peitub teatud maagika. Kas pole te kunagi märganud, kui olete võtnud mõnest raskest asjast või küsimusest suure julgusega kinni, kui kergesti on siis kõik läinud?

On tarvis julgust, et teha esimesi külastusi. Kuidas me väldime oma argust? Meie teeme kontoritööd, kasseerime preemiaid või teeme midagi muud — ja arvame, et täidame oma tõelisi ülesandeid. Kuid tööpoolest pole me täitnud tõelisi ülesandeid julguse puudusel. Mõnigi kindlustushuviline pole saanud kindlustada oma elu agendi julguse puudumise tõttu.

Siis on olemas püüdlikkus. Kui elukindlustuse agendil puudub püüdlikkus, ei jõua ta kunagi kaugele. Igal inimesel peab olema teatud siht. Ükskõik kas soovitakse saavutada sihti viie, küm-

ne või viieteist aasta pärast. Võib-olla soovitakse saada heaks kindlustustegela-seks. Võib-olla tahetakse saada maja-omanikuks või koguda kena kapitali vanaduspäevade muretult veetmiseks ehk veel midagi muud. Elus on ju nii palju, mida võib ihaldada! Teisest küljest tähendab püüdlikkus oma võimete keskendamist. Kui rakendada neid elukindlustuse alale, siis võib näha pea, et päev on liig lühike tõeliseks kindlustustööks.

Kuid vähem tähtis pole ka arusaamine. Arusaamine on vajalik, et tungida kindlustushuvilise probleemidesse. See nõuab, et pead omad mõtted kooskõlastama tema, s. o. kindlustushuvilise mõttega, pead mõistma rääkida talle arusaadava keelega ja juhtima teda nii kaugele, et ta saab aru kindlustuse tähtsusest. Kindlustushuviline pole huvitatud teist ega teie seltsist. Ta on huvitatud ainult endast ja oma probleemidest. Kui teil on annet arusaamiseks, siis taipate seda ja võidate tema usalduse.

Elupudemeid.

K. Nilus.

- Kas sul perekonda on?
- Jawohl — on.
- Kas lapsi on?
- Ei minul küll ei ole, aga minu takelil on.
- Nu, isegi tead, muidugi naisel.
- Ei, minul ei ole naist, on koerad.
- Ja sina elad siis koertega, kas meil siin tüdrukuid puudub?
- Mina ei kannata ühtegi naist silmaotsaski, ei taha nendga tegemist teha.
- Ja siis lõhud ümber koertega, vennas, kas sul häbi pole??
- Ptüi, schweinerei, sigadus, kas siis kõik peavad naistega elama nagu teie ja pea kõik mehed. Mina tahan olla üks puhas inimene ja puhtalt ka surra, minu seltsilised on koerad. Nad on mulle alandlikud ja trund. Tuled koju, kas vintis või muidu, ta tuleb sulle vastu, on parem kui inimene.

— Käi kuradile, koerapoe, sulle ei ole vaja midagi! —

Mina aga, kellel 300.000 ettepanek suurema rahasumma tšekiga kõvasti rinnatasku põhja surutud, tahtsin rutem sealt kaugeemale, sest mine tea, võib ju mõni väike äpardus tema tuju muuta ja nõuab oma ettepaneku tagasi, mis siis küll oleks. Ja katsusin võimalikult ruttu sakslaste kontorissekutsumisele lõpu teha, sest mõne napsi järele oli minu hea Larion jutukaks ja tujukaks muutunud.

— Kas näed, sina vennas, nemets, — sakslane, — mina olen siin peremees, — mina teen mis tahan, — mina käsen-keelan, — armastan, sallin, kes minule meeldib, no kurat, vennad oleme, — noh, kas mõistad mind vene inimest?

— Joome siis sinu ja meie hea tutvuse peale üks nikoljaška, — ah bratets, sina oskad meeldida, — meeldid minule, — ütle kas baabadele ka?

— Ei tea Larion Kusmitsh, — arvan iseäranis mitte.

Ei tohi unustada järelkindlustust.

Lähtudes kindlustuskaitse tarvidusest peame kindlasti ütleva, et väiksemate sissetulekute juures — s. o. enamikul juhtumel — on see ainukese kokkuleppe sõlmimisel lõplikult lahendatud. Teisiti on

Viimaseks omaduseks on teenimine. „Teenimise“ mõistet tõlgitakse tihti ebaõieti. Paljud mõtlevad, et teenimine tähendab seda, mida annate tasulootuseta. Muidugi ka see on teenimine ja väärtuslik teenimine. See on õli tsivilisatsiooni masinavärgis. Kuid teenimine, mis paneb tsivilisatsiooni rattad käima, on ikka tasuline. Nii teenib tasu eest arst, advokat, tööline, direktor kui ka kindlustusagent, kui ta otsib kindlustushuvilisi. Ja tõsiasi on, kes teenib paremini, saab ka rohkem tasu. Tõeline teenimine tähendab teenida südametunnistusega, oma parema arusaamisega. Kui kindlustustegelane on väga huvitatud, et kaitsta inimesi rahaliste raskuste eest, mis võivad tulla vanaduse ja surmaga, siis tunneb ta ka kohustust neid kaitsta, ja ta teeb siis kõik, et neid paremini teenida.

lood aga suurel kindlustuse juures, kus on kindlustushuvilised suuremate sissetulekutega. Siin avanevad elukindlustushankijal veel võimalused, millest sagedasti möödutakse.

Psühholoogilised eeldused ja meetodid on järelkindlustuse hankimisel hoopis teistsugused, kui algkindlustusel. Viimasel juhtumil tuleb hankemehel saada üle raskest ülesandest: võita kindlustuskandidaati kindlustusmõttele ja siis teda argumentidega nii kaugele viia, kuni ta lepingule on alla kirjutanud. Järelkindlustusel on aga hankija ülesandeks kaaluda järele eeldusi, kas niisugune võib tulla üldse kõne alla, ja uurida tühikuid, mis võimaldavad järelkindlustust sõlmida.

Kui mõlemi kindlustuse hankemeetodeid kõrvutada, siis mäeme, et algkindlustuse saamisel tuleb rohkesti aega ja seltsi kulutada, kui soovitakse edu. Siin võib aga hankemees lähtuda täie õigusega oletusest, et üldine kindlustuskaitse tarvidus pole veel rahuldatud. Selle tõendusks on tal suured arvud, mis näitavad kindlustatute hulga suurenemist. Kui po-

— No, ära karda, õige magus suutäis nendele, — tunnen naisi, — ha ha!

— Povtorjäem matuška moja, — kordame, nii teise jala peale, — vastasel korral jääme lonkama, — kas pole tõsi?

— Kui juba siis, bog troitsa ljubit, — kolmainus jumalus on olemas, — harilik vene napsuvõtmise korra ütelus, — lisisin mina oma poolt.

— Joome, — vaat konjakit, jätkub.

— Vaat, vennas, neljanda nurga peale joo me ka, — oh, unustasin su nime küsimata.

— Karl Peepovitš!

— Karp Papovitš, — nitševo, — pea meie sugune.

— Karl Peepovitš, — kordasin.

— Karl, — Karp, — on pea ühesugused, — kas pole tõsi, — nüüd jätame maja kus kurat ja joo me Karp Papovitši terviseks!

— Kas meeldib, — sina, sõber Karp Papovitš, — kas meeldib?

— No muidugi meeldib, — ja veel kuidas!

— Armas kuulda, — aga kuida meeldib sinule minu kindlustus?

— Väike summa, — kui võtame ette, vaata, mis saab, — kas tõsi?

— Kuida tahad kindlustada, — vaata, täna olen mina tujus, — joome!

— Olen tujus, — homme vist mitte, — aga kui sa väsid, — vaat, voodi, siruta pikali, minu batjka voodi, — puhata võib.

— Vaat, minu juures on kõik kodune, prosto, — nagu keegi mõtleb, teeb, — aga töö olgu vabrikus korralik.

— Kas kindlustame selle hambutu Anjuta ka ära, oi, naeru saaks?

— Anjuta on meie vabrikus eluaja elanud, — oskab, — teeb nagu temale meeldib, — aga söimata, vanduda, — oskab paremini kui mina ise, veel paremini kui meie kojamees, — kudas teile meeldib.

Muidugi pidin kõike heaks kiitma, et mitte peremehe tuju rikkuda.

leks seda sugereerivat keelt, võiks ta riputada oma kutse naela otsa.

Mis puutub aga hanketöösse järelkindlustuse alal, siis on tegemist siin ainult piiratud juhtumitega. Kuna aga hankemees teab kuhu minna, siis pole tal tarvis palju joosta ega liig palju seletada. See on muidugi positiivne külg. Samuti on hankija vaba takistusist, sest et ta tunneb juba kindlustatavat ja tal ei tarvitse teda enam võita kindlustusmõttele. Hankija võib siin omad püüded ühele otsustavale punktile keskendada. Milline see on?

Esmalt võib tulla järelkindlustus kõne alla ainult siis, kui senine kindlustussumma on ilmselt liig väike. Juhtub elus sagedasti, kus rikkad inimesed on kaunis väikese summaga kindlustatud. Sagedasti on need juhuseviljad, mis on tingitud ühelt poolt kindlustusvõtja heast tahtest, teisest küljest hankija väikesest vaevast; viimane pole mõistnud või tahtnud tuua küllalt tõhusaid väiteid suurema kindlustuse kasuks. Pole kahtlust, et just suurte varanduste omanikud vajavad praegu antikapitalistlikkude tendentside tõttu (valuutalangused, halvad konjunktuurid, poliitilised mõjutused, maksu- ja pärimis-seadused) suures stiilis elukindlustusi rohkem kui kunagi varemalt, kui tahavad üldse püsida. Eriti on see tähtis pärimise

puhul, kus pärijail on seaduste tõttu tarvis lühikese aja jooksul suuri summasid välja maksta. Huvitav on, et Ameerikas suured mehed raha- ja ärimaailmast (muuseas, näit. Wanemaker) on miljoni- lisi elukindlustusi sõlminud. Kuid järelkindlustuse hanketöös peab hankija aga alati kaaluma võimalusi.

Ei tule kunagi lasta silmist juhtumeid, kui kindlustatu on saanud palgakõrgenduse või mõnel muul viisil saanud suurema sissetuleku. Eriti võib tulla iga kindlustatu juures kõne alla veel ta naise kindlustus, kuigi viimasel juhtumil on tegemist ainult väikese kindlustussummaga. Peab tähendama, et abielumehed nõustuvad kergesti oma naiste kindlustamistega.

Igal juhtumil on selge, et järelkindlustuse küsimus väärib suuremat tähelepanu, ja nende abil on võimalik kindlustuste seisust võtta 30 prots. võrra, kui aga asja otsast kinni haarata.

1936. a. oli Tšehhoslovakkias väga soodne. Tuli juure 150.563 uut poliisi 1769 milj. kr. eelmise aasta 116.186 poliisi 1526 milj. kr. vastu.

*

1936. a. oli Rootsis tulekindlustusele kaunis ebasoodne. Seltside väljamaksud olid 29.430.000 kr., s. o. 30 prots. enam kui 1935. a.

— Kas kindlustame Anjuta ka, — või jätame kõik kinnitused kuradile ja lähme Peterburi pummeldama?

Käänasin jutu kuidagi mujale, aga tahes-tahtmatult tuli tema selle teema peale tagasi, kõneles oma sakslasi, — Anjutat, — kutsus ühe kontorineiu sinna, andis napsu, — käskis minu põlvele istuda ja minul näidata, kui palju kinnitusi olen teinud.

Õnn, et minuga koostöötav esindaja on ära läinud ja vabandasin, et temaga kõik ettepanekud ära saatsin, — või tema need kaasa viis.

— Võime ta tagasi kutsuda, — ära kardada, — pole kaugel.

— Mina niikuinii lähen sinna, üks teinekord, või homme.

— Minu iludusele oleks tarvis olnud näidata, — terviseks!

Aurulaeva vile ja varsti astusid kolm tisetad ärim meest kontori ja palusid Larion Kusmitši näha.

— Nu, vasikapead, kaabakad, kas mind näinud ei ole, mis, — kriiskas kabinetist Larion Kusmitš.

Võõrad astusid kabinetti. — Aa, — samm, — nu kuradile sind!

Mina tõusin, vabandasin, tänasin.

— Nu bratets, — sa saksa nägu, Karp Pavovitš, — kui mitte enne, siis laupäev.

Võõrad vaatasid minu peale.

— Vaadake vennad, vene nimi, aga ise nemets.

— Vsjakovo bövajut na svetje, — kõike on maailmas olemas, — kinnitasid ärimehed pilkudega mind saates.

Pühkisin külmahigi laubalt, kui vabriku värava taga olin.

Kodus peitsin suure ettepaneku reisikoti sügavamasse soppi ja läksin sakslastegae poolelijäänud ettepanekuid lõpetama, kuna käsiraha kontorist teine päev meie esindaja ära tõi.

Nagu kokku räägitud, pidi Larion Kusmitši läbivaatamine laupäeval saunas olema, millest

Leidke õige lähtekoht.

Mina olin 21 a. vana ja kindlustuskandidaat 19 aastat. Ta oli oma esimesel töökohal ja teenis 17 dollarit nädalas. Mõned dollarid andis ta koju ja kulutas ülejäänud. Olin kindlustanud ta venema, kuid tema kinnitas, et tal ei jää kindlustamiseks raha üle. Tundsin aga ise, et ta kindlustaks küll oma elu, kui oleks aga raha. Nõnda jäi asi lahtiseks.

Möödus umbes kuus kuud ja ma mõtlesin püüda anda talle nõu, et ta katsuks kuidagi hoida kokku üks dollar nädalas. Siis tuli hea mõte pähe.

Läksin ühel päeval tema poole. Oli pealeõunane aeg ja ma ütlesin: „Armas sõber, unustasin oma rahakoti koju. Mul on taskus küll mõned vahetusrahad, kuid sellest ei jatku. Tahaksin minna sööma. Kas võiksite laenata mulle üks dollar?“

„Milas mitte,“ ütles ta ja andis mulle dollari.

Sihikindlalt ei läinud tema poole nädala jooksul. Kui ma selle järele temaga kokku sain, andsin talle dollari tagasi. „Mul on väga kahju, et ei saanud maksta varemalt,“ vabandasin. „Teil vist tekki-sid selletõttu raskusi.“

„Mis sellest,“ vastas ta, „mul polnud seda üldse vaja.“

„Sõber, mängisin teiega ainult väikese triki,“ naersin mina, „kuid arvan siiski, et sellega ei tee ma teile halba. Teie ütlesite, et pole võimalik nädalas dollarit järele jätta, aga siiski laenasite mulle dollari. Nüüd olete aga saanud ilma selle dollarita läbi.“

„Meie mõlemad oleme oma kutsealadel algajad ja tahame teenida rohkem raha. Kui teie võisite jätta nüüd oma 17 dollarist ühe kulutamata, siis võite teha seda iga nädal. Ja juhtute saama palgakõrgendust, ei tähenda see dollar teile enam midagi. Nüüdsest peale tulen ja laenan teilt igal nädalal ühe dollari ja selle vastu saate elukindlustuspoliisi. Astun homme sisse. Vahepeal vaatan järele, milline kindlustus teile sobib. Nüüd ei maksa teil enam vastu rääkida.“

„Teie...“ tegi ta imestunud näo. „Hüva, arvan, et olete seekord võitnud.“

Nüüd on tal taskus 1500-dollariline määrusaegne elukindlustuspoliis ja mak-sab juba kaks aastat preemiat.

meie esindaja arvamisel mina milgil tingimisel puududa ei tohtinud, — kapriisne inimene, kes teab.

*

Kuulsin meie esindajalt Larion Kusmitši saunast, mis oma avaruse ja suuruse poolest parematest linna saunadest maha ei jää.

Sannapäevad tema juures haruldased, kus viina ojana voolas ja parem seltskond, nii mehed kui naised, seda mõnusust vahel kuni pühapäeva õhtuni, s. o. oma ööpäev maitsevad, ajas minugi Peterburist välja seda kasutama.

Katsusin enne äraminekut kahe arstiga läbi rääkida, kellest üks, saksa kolonist, juba vene hariduse saanud ja lõbus semstvo arst vanemates aastates härra, kes minu Larion Kusmitši väga hästi näis tundvad.

— Nimelt tulge, soovitas arst ja seda enam, kui tema kutsus. Tema on kapriisne, kui ära pahaneb, siis ära näita enam ennast, aga lõbu saab, külalisi saab rohkesti olema.

Laupäeva õhtu eel, kui sauna astusin, oli mulje, et tõesti paremasse, ruumikasse linna-sauna oled tulnud, kus mind naerev noormees vastu võttis ja minu saapaid maha võtma hakkas.

Teisest toast kostus lõbusat kõnelust, naeru, millel saunauludega nagu palju ühist polnud. Ei kostnud vastu vee solinat, vihtade sopsimist, inimeste tõsist rühkimist, millega nii harjunud.

Silmasin oma ümbruse ruumi. Riidekappe siin ei olnud, ainult riietenagid, kus meeste ja naiste riided rippusid ja mitu laia, valge linaga kaetud diivani.

Kui noormees minule teise tuppa ukse avas, nägin lõbusat seltskonda lauas istumas, daamid, kellel mõni hilp ümber, kellel mitte, aga härrad kõik aadamaülikonnas, lauas, mis kuhjatud napsude ja söökidega.

Võite arvata minu kohmetust. Olin veel noor ja kuigi elu näinud, tundma õppinud, siis niisugusel möödul, kui siin, veel mitte.

Külasta neid palgapäeval.

Selle loo juures tuleb oletada, et tehing oli kasulik, kuigi seda pole otseselt näha. Samuti tuleb oletada, et kindlustuskandidaat kartis, et ta ei suuda nädalas panna dollarit kõrvale. Näha on aga, et agendil oli lootus, et ta sõber kindlustab elu, sest et juba selle vend oli seda teinud.

Tähtis punkt siin on, et agent mõistis tõlgitseda kindlustust selle huvilisele arusaadavalt. On võimalik, et teisiti poleks olnud see võimalik.

On olemas kaaks teed, mis võimaldavad saada elukindlustust. Üks seisab selles, et tuleb näidata, kui kerge on maksta preemiat. Ja seda on tarvitatud käesoleval juhtumil. Teine jälle selles, et teha selgeks tema tarvilikkust. Enamikult kasutatakse korraga mõlemaid meetode, kuid näib, et noore inimese juures ei saa teist tarvitada nii kergelt. Seda võib kasutada eduga vanemate inimeste juures. Näib, et siin on eksitus. Kokkuhoiu mõte ei taha olla põhjustaja. Rahakulutamise mõte meeldib noorele rohkem. Surm, vanadus ja invaliidsus jätab elujõulise noore külmaks.

Kuid näib, et siin võib mängida mõne muu soovi, ihaga. Näteks, et noomees tahab saada ärimeheks. Ja agent näitab, et raha äri ajamiseks võib koguda kindlustuse teel. Käesoleval juhtumil oleks tul-

Parimaks päevaks preemiate kogumisel tuleb pidada päeva, millal on poliisiomaniikul kõige rohkem raha — s. o. palgapäeval, kirjutab ameerika kindlustusajakiri „Washington Review“. Kui külastada teda sel päeval, ei jää teie kunagi rahata. Juhtute aga külastama teda mõni päev enne palgapäeva, siis näete pea, kui jahe-dalt teid vastu võetakse. Sellepärast on igal kindlustustegelasel, kes kasseerib sisse preemiaid, pühaks kohuseks saada teada, millal kindlustatu saab palka. Nõnda siis, kes soovib, et tema arved alati korras oleksid, peab võtma endale juht-lauseks: „Külasta neid palgapäeval.“

nud panna just see mõte mängu, kuid siin seda näha pole.

Peale selle võiks sellistel juhtumel näidata, millist tuge võib pakkuda elukindlustus mitmesugustes eluraskustes, ja siin peab agent näitama oma leidlikkust.

Peaasi: Tuleb pidada alati meeles, et tuleb uurida, millised huvid on kellelgi elus.

Jäin ukse juurde üllatusest seisma ja ei osanud harilikku teregi ütelda, mida iseäranis paar daami märkasid, lauast tõusid, minu kätpidi oma vahele laua juurde istuma viisid, viinaklaasi kätte andsid, — joome!

Jõin esimese napsu põhjani, mis seltskon-nas lõbusa vastukaja tekitas.

— Nitševo, — meie inimene, — seltsiline, — molodets, ära kard!

— Vaat, sina nemets, — sakslane, Karp Papovitš, — bratjets, see on ilus, tulid, pead sõna, mina seda armastan, Vähe häbelik, no, nitševo, võtad paar napsu, harjud, — oled nagu kodus.

Vana doktor, kes siinset elu põhjani tundis, pööras minu poole:

— Vaadake, siin oleme saunas, nii nagu ema meid sünnitanud, ei siin pole tarvis tutvust, enese esitlemist, — siin oleme kui väikesed lapsed, kes neid tutvustab, vaatavad algul üksteisele võõriti otsa, siis hakkavad mängima, — nii ka meie. Võtame koos parajad

napsud, oleme samuti tuttavad, sugulased, — võib olla rohkemgi, — kõige armsam on, et oleme meie kalli Larion Kusmitši külalised, — tõstame tema terviseks klaasi.

— Joome lapsed, — nii ruttu ja noorelt ei saa meie enam kokku, — vastas peremees oma klaasi tühjendades.

— Teiseks oleme meie siia ka asja pärast kokku tulnud, — ütles doktor.

— No, oleme uudishimulikud, mis asja pärast?

— Vaadake, lapsed, Larion Kusmitš tahab, et meie, arstid, vaataksime tema kõigi sõprade-tuttavate juuresolekul läbi, — see on tema ihuliku tervise, — vaimuliku tervise, või tema hinge eest hoolitseb juba meie auväärt isake Andrei, — ma ütlen, on hea inimene, ei võta kellegi pattu südamesse, saadab kõik hinged taeva, — kas pole tõsi?

— Tõsi, tõsi, isake Andrei on slavnõi, — hea, — ei tema palju sinu patte küsi, — mak-sad vähe, — on kõige-ga rahul.

Kindlustus ja poliitika.

Kindlustustegevus, olgu ta missugusel alal, on sagedasti majandus- ja poliitikaeltu kraadiklaasiks nimetatud, kuigi kindlustusel midagi poliitikaga õieti tegemist ei ole. — Nad siiski on nagu ühesammujad, ühe tee käijad, nii et mida palavam poliitiline olukord, seda elavamaks muutub kindlustus.

Inglise, Saksa suured kindlustusseltsid nägid ette Hispaania sündmusi, veel enne kui vendadevaheline kodusõda lahti pääses, ja kõrgendasid seal oma kindlustuspreemiaid 5—8% võrra, kuid sellest hoolimata on mitmed seltsid seal suuri kahjusid saanud.

Saksa natside poliitikat nägid mitmed välismaa transportkindlustusseltsid ette ja ei võtnud enam kaupu sinna ilma lisapreemiata vastu, iseäranis juutide firmadele, millelt kuni 75% promilli tõusis, — kuna sama lisapreemia Kreekamaale 2% ja Hiinasse 2—8% oli. — Seltsid olid õieti arvanud, — palju kaupu sai rikutud, hävitatud ja mõnest väikesest agentuurteadest on küllalt preemiade tõstmiseks.

Wolffi agentuur teatas 29. märtsil 1933. a.:

Viimastel päevadel on sageli Berliinis ja suuremates saksa kaubanduskeskustes kokkupõrkeid natside ja juutide vahel olnud, kus mitmel suurel juudi äril vaateaknad sisse löödi. Ent selle juures ei kannatanud sugugi ärid, küll aga saksa kindlustusseltsid. Hävitati sellega mitte juutide, vaid saksa rahva enda varandus.

Rahvavarandus hävib lõhkumise või põletamise läbi, — seda on meie maa rahvas 1905. aastal valusalt tunda saanud, — mõisad olid kindlustusseltsides kindlustatud, — mõisnikud said kindlustussummad, — said riigi käest eratasu, paljud nägid ette revolutsiooni, panid raha tasku ehk elasid läbi, — ei mõtelnudki hoonete uuesti ülesehituse peale, ja kui revolutsioon mõisad meile kätte mängis, oleksid mitmed endised lossid meile tarvilikud olnud, — nad oleks rahvamajadeks saanud, — aga neid ei olnud enam.

Suur-Venemaa maitseb veel praegu mõttetut, rumalat lõhkumise-vilja, mis revolutsiooni õhinas tehti.

— Arvan, pärast, kui jumalateenistuse on lõpetanud, tema peab olema siin, õnnistab meid.

— Nii siis, meie, arstid, vaatame, kuulame Larionuška kopse, klopime vähe rinda, selga.

Joodi ja vaadati teda nii rinnast, seljast, jalgadest, — leidsid teda kõik õige korras olevat.

Söödi, joodi napsu jää pealt, palavat teed samovarist, käidi leilitoas vihtlemas, külmas vannis, duši all, tuldi tagasi lauda napsutama, sööma, mis mitmelgi mehel-naisel mõneks ajaks mõistuse röövis.

Suikus unehõlma, kes nõrgem oli ja kui maha kukkus või kukkumisel oli, viidi külma vanni, duši alla, varsti oli väisnu virge ja sirge, võis uue hooga joomist jätkata.

Tuli oodatud isake Andrei.

— Bog v bomoštš, — jumal appi, — mille peale mitmed, rohkem naised, temale vastu ruttasid, tema kätt suudlema, — jagades omalt poolt vastu nendele õnnistust.

— Isake Andrei, — vabandage, — oleme siin ennast vähe unustanud, näete, missuguses olekus, — näidates enese peale, mille peale vana heasüdamlik isake Andrei käega löi.

— Nitševo, — nii oleme maailma tulnud, jumal meid loonud, — nii läheme siit, kuigi meid siis ihusilmad ei näe, — pole viga, — oleme ju kõik patused.

— Vaatke, teie daamid, — mõnel teist on hilp ümber, — see äratav patumõtteid, ei ole hea, — aga võtke ka need ära ja pattu on vähem.

— Isa Andreil on õigus, — õigus, — daamid, võtke isake oma vahele, olge lahke tema vastu, tema tuli alles töölt.

Varsti istus tema paremas tujus daamide keskel, kes tema pikki juukseid, mis joomise-söömise juures segama kippusid, tihedasse palmikusse punusid.

Poiss tõi koguni ühe üleskeeratava mängukasti, mis mahedat, lõbusat viit mängima hak-

„Völkischer Beobachter“, München, 9. märtsil 1934. kirjutab juutide varanduse tule- ja murdvarguse kindlustusest, tähendades, et Inglise kindlustusseltsid ei võta juutide ärisid tule ja murdvarguste vastu sama tingimustega kindlustamiseks mis inglaste jaoks olemas. Kuna statistilised andmed näitasid, et juutide ärides tuleõnnetused ja murdvargused sagedamini esinevad kui inglaste ärides, tõusis kahtlus, kas siin pole tegemist kuritahtlikkusega. Politseilisel juurdlusel avastati organisatsioon, kes kindlustas kõrgete kindlustussummade eest juutide ärisid, ja kokkuleppel omanikkudega neis korraldasid murdvargusi ja tuleõnnetusi. 12 süüdlast paigutati vangla.

„Berliner Montagspost“i teatel 27. märtsist, olevat ka paavst Pius mõnest vanast traditsioonist loobunud ja Vatikani hooneid kindlustama hakanud. Tähtsamad hooned, nagu: valitsuse maja, raudteejaamahoone, raadiojaam, ja teised on juba kindlustatud ühes nendes asuvate ajalooliste esemetega. Ei ole lootma jäädud Jumalale, kelle asemikuna maa peal paavst ise.

14. märtsil „Sozialdemokrat“ jutustab inglise vaimulikust, kes oma jumalateenistused vihma vastu kindlustas, kuma märganud oli, et vihma puhul on kirik tühi.

ja selletõttu korjandus, millest oleneb tema tasu, väike oli. Peale kindlustamist aga sai ta iganädalase 12-shillingilise preemia maksu eest iga vihmase pühapäeva puhul 150 shillingit.

Nagu eeltoodust nähtub, on mõnedki senised traditsioonid tulnud ümberhindamisele. Isegi paavstlikud varandused ei püsi enam ilma moodsa kindlustuskaitseta.

—s.

Minutid otsustavad.

Londonis lõpetas hiljuti autosõidul revolürikuuliga oma elu keegi inglise major. Nagu asja uurimine selgitas, oli enesetapmine juhtunud kolm minutit varem, kui ta abikaasale oleks poliisi järele tulnud väljamaksmisele meie rahas 5000 krooni rohkem. Nõnda siis kolm minutit ruttamist, jättis ta naise vaesemaks. Naine pööris küll kohtu poole, kuid kohus leidis, et need kolm minutit otsustavad asja.

Kinokassa kindlustus.

Londoni-Citys on praegu kinode ja kindlustusseltside vahel käimas läbirääkimised halbade kinosissetulekute kindlustamise küsimuses. Ühendriikides on sellised kinokassade kindlustused juba ammu olemas. Kindlustusseltsid nõuavad aga nii kõrgeid preemiaid, et kinoomanikkude arvates neelavad need isegi heade kassade puhul kasud ära.

kas ja pidulistel jalad laua all kepsu lööma sundis.

— Nitševõ, — julgustas isake, — tants ei ole patt. Kuningas Taavet tantsis seaduse-laeka ees, — s. o. kirikus, — miks siis mitte saunas, kui tujus oleme ja õige vene inimene ei saagi teisiti.

— Kui tuju on, peabgi tantsima, — see ei tee kellelegi paha ega pattu, — vaat tüli, — lapsed, selle eest hoidke, — see on paha.

Tantsiti, kriisati eht vene moodi vihusaunas, libedal põrandal, mis mitmel mehel-naisel jalad alt viis ja sunnitud oldi ahjust tuhka põrandale puistama, — kuni väsiti.

Kuigi juulikuu öö, — tumestusid tuhmid aknaruudud ja vaevalt oli saunas mõnd inimese siluetti näha, mis varjuna liikus, kuni väsimus võimust võttis ja kõik uinusid.

Kui esimesed päikesekiired saunaknainid kuldasiid, algas saunas nagu metsas lindudeperes, padrikus uus elu, uus söömine-joomine, kuni isake Andrei käe tõstis.

— Lapsed, vaat, teie seltsis on hea, lõbus, aga vabandage, kohustus jumala vastu. — Varsti algab hommikune jumalateenistus ja mina pean, tahes-tahtmata kohal olema.

Isake tegi veel paar napsu, tõusis üles, õnnistas kõiki, lubas nende hingeõnnistuse eest jumalat paluda ja lahkus.

Seltskond istus veel kuuma samovari juures kuni lõunani, — käidi veel külma duši all ja hakati riietuma.

Lahkudes sooviti üksteisele kõige paremat, kaisutati, suudeldi eht vene moodi. Naised palusid kohtamisele, mehed kuhugi paremasse Peterburi joogikohta, et tutvust uuendada.

Minu soov oli täidetud, saades ärasõidul arstitunnistused, mitte üksi meistrite, vaid ka Larion Kusmitši oma.

Kui teisel hommikul viimased ettepanekud ja arstitunnistused juhataja lauale panin, patutas see minule õlale:

— Teil oli seekord palju õnne, soovin teile sama ka edaspidi! (Lõpp.)

Laiast maailmast.

Õnnetusstatistika näitab, et halbadel ilmadel (vihma- ja lumesaju, udu jne. puhul) kasvab liiklemisõnnetuste arv. Nii juhtus Berliinis halbade ilmadega päevas 135—150 liiklemisõnnetust, kuna aga ilusate ilmadega langes see arv 58—60.

*

Taanis on koertepidamine sel määral kasvanud, et seadusandlus on sunnitud koertelt nõudma „tsiviliseeritud ülalpidamist“, et nad mittekoertepidajatele koormaks ei muutu. Kavatakse panna maksma vastutuskindlustust koerteomanikkude suhtes. Kindlustajad kavatsevad määrata preemia 4 kr. peale.

*

Taani kindlustusseltsid on hakanud tarvitama kõva kätt nende kindlustajate vastu, kes annavad kindlustamisel sihilikult valeandmeid. Selgub, et keegi on annud valeandmeid, siis ei osteta enam poliisi tagasi, vaid kindlustatu tõmmatakse ilma mingisuguse summa tagasimaksmata kindlustatute nimestikust maha.

*

1936. a. sai Inglismaal liiklemisõnnetustel 6489 isikut surma ja 225.689 vigastada (eelml. aastal 218.789). Vigastatute arvu suuremine on tingitud, et statistika on 1936. a. arvestanud esimest korda keregmate juhtumitega. Peale selle peab arvesse võtma ka seda, et aasta jooksul on mootorsõidukite arv 6 prots. võrra suurenenud. Londonis üksinda sai surma 1073 (eelml. aastal 1117) isikut ja vigastada 56.765 (eelmisel aastal 56.765) isikut.

*

Kaks tuntud Ameerika kindlustusseltsi on saatnud turule suusatamiskindlustuse poliisid. 1-dollarise poliisi vastu antakse välja poliisi, mis on maksev kõigis mais kuni suusatamis- hooaja lõpuni. Sellega pakutakse kindlustuskaitset õnnetuste vastu suusatamisel kui ka kahjude puhul suusatamisvarustusega.

*

Võrreldes 1935. a. on elukindlustus 1936. a. tagasi läinud. Nii oli 1936. a. kindlustussumma suurkindlustuses 5371 milj. dollarit 5.581 doll. vastu eelmisel aastal, s. o. 3,8 prots. vähem, grupp-kindlustuses 585 milj. dollarit 665 milj. dollari vastu 1935. a., s. o. 12 prots. vähem. Rahvakindlustuses on märgata aga tõusu. Nii tõusis kindlustussumma 2.521 milj. doll. pealt 1935. a. 2.696 milj. doll. 1936. a., s. o. 6,9 prots. rohkem. Üldse oli elukindlustuse produktsioon 8.652 milj. dollarit, mis on 1,3 prots. vähem 1935. a. omast.

*

Amsterdamis oli 1936. a. liiklemisõnnetusi vähem kui aasta varemalt, mis tuleb kirjutada parema liiklemiskorraldamise arvele. Üldse oli 8300 (eelml. aastal 8.559) õnnetust, kus sai 2.223 (eelml. aast. 1982) isikut kas kergemaid või raskemaid vigastusi.

„Norsk Fors.-Aid.“ teatab, et Norra elukindlustajate vahel on sõlmitud kokkulepe, mille järele sünnib agentide registreerimine uut alustel. Registreerimine toimub nagu varemalt seltside üldises registreerimiskontoris. On koostatud pikk toimingute nimestik, mis võtavad ära tegutsemisõiguse viieks aastaks. Karistuse toob agendile ka see, kui ta võtab vastu seltsi poolt pakutud erikomisjoni.

*

Kindlustusasjandus on teinud mullu aastal Rootsisis tunduva edusamme. Produktsioon on elukindlustuses 70 milj. kr. võrra suurem kui 1935. aastal. Tulekindlustuses oli küll suur preemiasissetulek, kuid ühtlasi olid ka suured väljamaksud.

*

Võrreldes 1935. a. suurenesid Ühendriikides tuleõnnetuste läbi tekkinud kahjud 1936. a. Kahjude üldsumma oli 293.357.250 dollarit eelmise aasta 259.159.950 dollari vastu. 1934. a. ulatas kahjusumma 275.652.000 dollarile.

*

Enne 17. sajandit juhtus iga kahekümne aasta takka taud Londonis ja iga taud surmas ära viiendiku linna elanikkudest.

*

Uusi kindlustusi tuli Kanadas 1936. a. juure 618.529.000 doll. kindlustussummaga, s. o. 5 prots. rohkem kui aasta varemalt. Sellest hulgast moodustab grupp-kindlustus 24.628.955 doll. Jõusolevate kindlustuste seis tõusis üle 1000 milj. dollari.

*

Statistika järele hävib Saksamaal tuleõnnetuste läbi iga tund 46.000 Rm. väärtuses varandusi.

*

Prantsuse tantsitar Mistingust' jalad olid kord kindlustatud 5 milj. krooni eest.

*

Ühendriikides juhtub iga aasta iga seitsmenda kodanikuga mingi õnnetus.

*

Inglismaal on õhusõidukindlustajad ebasoodult kujunenud kahjude tõttu sunnitud olnud preemiaid suurendama.

*

Esimesed kindlustustegelased ajasid oma äri kohvikuis.

Möödunud aastal kindlustati Saksamaal elusid 3.250 milj. Rm. eest.

*

Õnnetusstatistika näitab, et liiklemisõnnetustel mängivad võrdlemisi väikest osa sõidukite tehnilised puudused või jälle libe tee, kuna peapõhjuseks on ebaõige ülalpidu liiklemises.

Õigel ajal, sobival kujul.

Elukindlustuslepingu all mõeldakse laialistes hulkades, isegi kui pole erilisi teadmisi elukindlustustehnikast, lepingut, mille järele summa puhul teatud summa maksetakse. Sealjuures mõeldakse harilikult summale, mis on määratud kindlustust sõltuvate inimeste eest hoolitsemiseks. Kindlustusvõtja ülesandeks on ainult maksta preemiaid kuni surmani. Selline kindlustus oli elukindlustuse algusest ainuke kindlustusvorm.

Aja jooksul aga leiti, et on tarvidus saada kindlustussummat juba selles vanuses, millal hakkab töövõime lõppema. Seda oli võimalik saavutada n. n. lühendatud elukindlustusega, kusjuures ei maksetud kindlustussumma välja mitte ainult surma puhul, vaid juba siis, kui oli saavutatud 60 või 65 eluaasta. Sealjuures jäi kindlustusvõtjal vabaks lõpp-termini oma vabal tahtel kindlaks määrata. See lühendatud või segakindlustus on viimastel aastakümnetel väga levinenud, sest et see kindlustusvorm sobib kõige rohkem igasugustele hoolitsemiseesmärkidele. Väga sobiv on selle kindlustusviisiga hoolitseda laste eest nende täiskasvanuks saamise puhul, kui valitakse vastavalt lepingu kestus. Praegu moodustavad segakindlustused peaaegu kolmveerand elukindlustustest.

Kui üksikute seltside tariife silmitseda, siis leiame selle segakindlustuse kõrval, mis seisab esimesel kohal, rida erilisi tariife, mis peavad eriotstarbeid teenima. Seal on kindlustus kindla väljamaksu-terminiga, kusjuures summa maksetakse välja ainult siis, kui kindlustuskestus on möödunud. Sureb aga isik enne, siis langeb ainult ära preemiade edaspidine maksmise kohustus. Sellel kindlustusel on segakindlustuse kõrval see paremus, et ta tuleb odavam, kuid ta puuduseks on jälle, et enneaegse surma puhul pole õigust nõuda kindlustussumma väljamaksmist.

Elukindlustuses on eriti tähtis, et leping sõlmitakse õigel ajal. Klient ei tohi oodata, kuni vanadus teeb preemiamaksmise raskeks või koguni võimatuks. Ka ei

tule valida väga keerukat lepingu kuju, kui pole see teatud põhjustel tarvilik.

Kui elukindlustusest rääkida, siis võidakse tuua vastuväitena, et nooruse aastail pole tarvilikku sissetulekut kindlustusotstarbeks. Siin on olemas aga lihtne pääsetee. Valitakse kõigepealt eluaegne kindlustus, millist võib sissetulekute kasvamise järele lühendatud kindlustuseks muuta. Kes aga ei soovi hiljem kindlustuskestust muuta, võib leppida jälle sellega, et lühendatakse preemiamaksmise kestust, sest et kõrgemas eas pole preemiade maksmine alati kuigi kerge.

Elukindlustuse esialgne siht on muidugi omaste eest hoolitsemine. Kellel pole omakseid, ei vaja surma puhul kindlustust. Ta tunneb vajadust vanadusepäevil muretult elada. Nii sobib talle vanaduskindlustus. Sellega pole aga öeldud, et talle ei sobi ka n. n. segakindlustus. Siinjuures tuleb pidada eriti silmas, et kindlustuskaitset peab igal üksikul juhtumil õieti valima. Väga raske on leida sobivat kindlustusvormi, näiteks, üksikule naisele, kes tegutseb teatud kutsealal, sest et tal pole harilikult omakseid, kelle eest hoolitseda. Kuid teisest küljest kaotab ta võimalused töötamiseks varemalt kui mees. Sellistel puhkudel tuleb igat üksikut juhtumit eraldi kaaluda. Muuseas võiks siin mõelda hoiukindlustusele, mis ei sisalda endas üldse surmariisikot.

Kõigi kindlustuslepingute sõlmimisel tuleb pidada aga silmas, et kindlustusele peab jääma kestvalt ta siht. Sellejuures ei tohi lubada, et kindlustusvõtja lõpetab kergemeelselt enda huvides seisva kindlustuse mõju. Sellepärast on tarvilik, et ta mitte tungiva põhjuseta ei loobuks preemiade maksmisest, et ta mitte esimese rahalise raskuse puhul poliisi tagasi ei müü. Harilikult saadakse ju ikka rahalistest raskustest üle, kuid poliisi tagasimüümisega on kaotanud ta võimaluse omaste ja oma vanadusepäevade eest hoolitseda. Ta võib sõlmida küll uue kindlustuslepingu, kuid suurema vanaduse tõttu tuleb see talle kallim maksma.

Õnnetuste kroonikat.

ÕNNETUSI INIMOHVRITEGA.

— 2. aprillil jäi Vene piiri ja Narva vahel rongi alla Karlova küla elanik Anna Hormann, 41 a. vana. Ta suri meelemärkusele tulemata teel haiglasse.

Samal päeval suri Talli vallas rohke viinatarvitamise tagajärjel Öie talu omanik Karl Kissa, 55 a. vana.

— 3. aprillil leiti Narva jõest uppunud end. Kreenholmi poolmeister Mihail Jegorov, 45 a. vana.

— 4. aprillil jäi Loona vallas (Saaremaal) Jürna talu peremees Karl Peeter oma pukk-tuuliku võllide vahele nii õnnetult, et suri.

— 6. aprillil jäi Tiiri ja Kärevere juamade vahel rongi alla Tõrva elanik Vilhelmine Isop, 51 a. vana ja sai silmapilkselt surma.

— 7. aprillil jäi Riisipere vallas 27-a. Voldemar Gutmann teel palgihoorma alla ja suri.

Samal päeval jäi Tartus rongi alla Voldemar Kleinson, 30 a. vana, pärit Petserist, Riia tn. 3, ja sai surma.

— 11. aprillil lõi Veneveres Mihail Tomson naljatamisel pussiga Hugo Puki reide. Viimane suri raske verekaotuse tõttu.

— 12. aprillil leiti Narva Joaurus tatarlane Huzjen Manjurov surnult.

— 20. aprillil õhtul tekkis Kilingi-Nõmmel koolimajas laste kinoetendusel kohutav plahvatus, mis surmas korraga 5 ja vigastas 65 koolilõpilast. Vigastatuist suri hiljem haiglas 15.

— 21. aprillil jäi Pärnu mnt. maja nr. 112 kohal veoauto A-1389 ette 5-a. Raimund Rammu ja sai surmavalt vigastada.

— 25. aprillil kukkus Petserimaal Vilo vallas Ivan Boitševi 6-a. poeg Mihail keevavee katlasse, kus sai surma peaegu silmapilkselt.

— 27. aprillil sai Rahumäe jaamas rongi all surmavalt vigastada Riisipere valla Kivistiku küla elanik Johannes Nirk, 23 a. vana, kes oli tulnud linna tööd otsima.

— 23. aprillil leiti Märjamaalt Sõtke külast Luiste valla elaniku Jüri Kornaki laip.

— 2. mail leiti Esna vallas Alaste asunduses surnult sama asunduse elanik Peeter Riisenberg, 34 a. vana.

— 2. mail uppus Karksi vallas Linnaveski järve Karksi-Nuia alevi elanik Ilse Liivaste, 21 a. vana.

— 4. mail jäi Keila-Riguldi mnt. veoauto A-368 ette, mida juhtis Nõmmel elav Johannes Mölder, Kloostri valla Kasepere küla elanik Kristjan Kuuskla, 35 a. vana, ja suri raskete vigastuste tõttu.

— 4. mail jäi Haapsalus raudtee kauba-aida juures bensiniiga laaditud vankri alla voorimees Tõnis Sims ja sai surma.

— 6. mail lendas autojuhi purjusoleku tõttu Vastseliina-Lepasaare maanteel veoauto nr. E-166 kummuli, mille tagajärjel sai

Jefruim Kuslapuu, 29 a. vana, surma, ja M. Mileiko raskesti vigastada.

— 7. mai õhtul jäi Koplis veoauto A-1573 alla Vene Balti asunduses nr. 106 elav 5-a. Valter Vilberg, kes suri haiglas vigastuste tõttu.

TULEÕNNETUSI.

— 1. aprillil põles Vändra vallas Vihtra külas maha Katarina Kivimurru elumaja. Kahju 1500 kr. Tuli sai alguse katki- sest korstnast.

— 2. aprillil süttis Jäärja vallas püma- ühingu meiereihoone. Põles ära hoone teine kord. Õnnetuse põhjustas katkine korsten.

Samal päeval süttis Kodijärvel meierei- hoone. Osalt põles ära katus. Tuli sai alguse korstnast väljalennanud südemest.

Samal päeval põles Kirepi vallas maha Daniel Koosa vihusaun. Õnnetuse põhjustas hooletus kütmisel.

— 4. aprillil pääsis Koplis „Lihaekspordi“ konserviladus tuli lahti. Osa pakkimismater- jali kuivatusruumist põles söele ja hulk konserve sai rikutud. Nühästi hoone kui ka konservid olid kindlustatud.

— Ööl vastu 6. aprilli põles Tarvastus maha Juhan Jõhvika karjalaut koos in- ventariga. Kahju 3000 kr. Hoone oli kindlus- tatud 1500 kr. eest. Oletatakse süüitamist.

Samal ööl põles Pärnumaal Enge vallas Eametsa külas Henrik Leenurme sindli- ja lauatoöstus ihes katlaruumiga. Kahju 5200 kr. Hoone ja masinad olid kindlustatud 3700 kr. eest. Oletatakse süüitamist.

— 6. aprillil pääsis tuli lahti Tallinnas, K. Kalamaja nr. 4 öuel autogaraazis. Peale autogaraazi ja auto said kannatada tulest veel kuurid. Tuli sai alguse hooletusest.

— 7. aprillil põlesid Haljala vallas maha A. Tupitsa taluhooned ja osa vallasvara. Tuli sai alguse põhuküünist, kus lapsed tik- kudega mängisid. Hoonete ja vallasvara väärtus oli 5000 kr. Peale selle jäi tulle 800 kr. sularaha.

— 11. aprillil süttis Puka alevis Friedrich Kingeri lauavabriku katus. Tuli suideti poole tunniga kustutada.

— 12. aprillil põlesid Massu vallas Kidase külas maha Priidu Kuke Korise talu elu- maja ihes kõrvalhoonetega. Tuli süüitas ka põlema Mikkkel Kippereri aida ja Jaan Poileri lauda, millised hooned mõlemad ära põlesid.

— Ööl vastu 13. aprilli tekkis Laura ale- vis suurem tulikahi. Maha põlesid Otto Schnickeri, Aleksander Vilnitsi ja Bernhard Koovi majad. Kahju üldsumma hinnatakse 100.000 kr. Tuli sai alguse hoole- tusest.

— 15. aprillil põles Valgas Valli tn. maha Anna Luige ühekoradne puumaja. Õnnetuse põhjustas hooletus kütmisel.

Samal päeval põles U.-Vändra vallas Juuli Kaldasaua talu. Tules hukkus

kogu vallasvara. Hooned olid kindlustatud 635 kr. eest, kuid kahju on mitu korda suurem.

Samal päeval läks põlema Rõngus Tiksi talu kõrvalhoone, mis hävis tules osaliselt.

Samal päeval põles Võru-Rüpin maanteel Rudolf Roometsa sõiduauto O-75.

— 16. apr. põles maha Kodijärves Loku talu rehoone ühes kütüinide ja vallasvaraga.

— 18. aprillil hävitas tuli Petserimaal Satserinna vallas Stepan Fedulovi ja Nikolai Berezovi majad ühes kõrvalhoonega. Mõlema vallasvara jäi tulle.

Samal päeval põles Päidla vallas Leebiku külas Eduard Tooveri elumaja. Sisse jäi kogu vallasvara. Kahju 3000 kr. Hoone oli kindlustamata.

— 19. aprillil põlesid Haanja vallas Tallimani külas maha Kristiine Tallimani elumaja ait ja laut. Oletatakse süütamist.

— 20. aprillil põlesid Väivara vallas ära Jüri Tombi talu hooned. Tuli sai alguse omatehtud püssist, millega lasti õlgatulesse.

— 25. aprillil süttis Tahkurannas Vaiste rahvamaja. Tulele suudeti panna pür. Oletatakse süütamist.

— 26. aprillil läks „Eesti Kiivõik“ õlikanalis tuli lahti, mis suudeti kustutada, ilma et oleks tekkinud suurem õnnetus.

Õöl vastu 27. aprilli põles Abja vallas Sarja asunduses maha Anu Miku lauatehas. Sisse jäid ka masinad. Kahju 50.000 kr.

— 27. aprillil hävitas tuli Küti vallas Valearia Stackelbergi saeveski. Kahju 6000 kr. Hoone ja masinad olid kindlustatud 2400 kr. eest.

Samal päeval põles ära Irboska vallas Dailovo-Makarova külas Aleksei Perlovi elumaja. Õnnetuse põhjustas katkine korsten.

Õöl vastu 2. mail põles Rapla alevis maha apteekrite Hans Piiperi ja Rudolf Veinbergi sae- ja jakuveski. Kahju 32.900 kr. Ettevõtte oli kindlustatud 14.000 kr. eest.

— 2 mail põles Saku Kiisal maha Jenni Aplose pesuköök, mis oli kindlustatud 1000 kr. eest.

— 2. mail süttis Kuigatsis põlema Rebase talu laut ja ait. Laut põles täiesti maha ja sisse jäi 2 siga ning 6 lehma.

— 9. mail põles Pangodis maha Vallimäe väikekoha elamu. Hoone oli kindlustatud 750 krooni eest. Tuli sai alguse korstnast.

Samal päeval põlesid Anija vallas Anija asunduses maha August Kuusmanni taluhooned. Tules hävis kogu talu vili, rehepek-sugarnituur, vankrid, reed, 2 hobust, 1 lehm, 7 lammast, 2 siga, 1 mullikas ja 14 kana. Hooned olid kindlustatud 2000 kr. eest, vallasvara oli aga kindlustamata. Tuli sai alguse laste käest.

— Ööl vastu 4. maid põles Peri vallas Partsi asunduses maha Marie Kallaste elumaja. Maja oli kindlustatud 800 kr. eest. Tulle jäi vallasvara 250 kr. eest, mis oli kindlustamata. Õnnetuse põhjustas katkine korsten.

— 5. mail põles Narva vallas maha Uus-Feodormaa külas Gustav Taali elamu. Sisse jäi kogu majakraam. Hoone oli kindlustatud 650 kr. eest. Tuli sai alguse korstnast lennanud sädemest.

Ettevalmistus tööks on tähtis.

Meie teame, et maakera ürgelanikud pidid võitlema metsloomade ja igasuguste loodusjõududega. Kes ei suutnud end nende vastu kaitsta, oli kadunud. Nad leidsid, et on tarvis leida varju metsloomade eest — ja nii sündis enesealalhoidmise tunne. Inimlaps on nõrk, väeti, abitu olend. Tema eest hoolitsesid need ürgelanikud — ja nii tekkis armastus oma järglaste vastu. Teid ja teie kindlustuskandidaate poleks olemas, kui poleks olemas neid kahte võimast instinkti, mis karjuvad kaitse järele läbi kõigi aegade. Teie ja teie kindlustuskandidaadid olete nende järeletulijad, kes on hoolitsenud kaitse eest.

Praegu on majanduslik ja ühiskondlik pilt palju muutunud. Koobaste asemel on meil mugavad kodud, tagavarade aset täidab palk, kuid samad instinktid karjuvad veel tänapäev kaitset — ja seda kaitset pakub nüüd müüdiv elukindlustus.

Kuid elukindlustust müüa, see nõuab suurt hoolt ja vaeva. Ei ole ükskõik, kuidas seda tehakse.

Kuigi ma tunnen oma töötamisrajooni nii, et võin seal kinnisilmil liikuda, koostan ma siiski igal õhtul järgmise päeva töökava. Vaimus manan ma oma silme ette need majad ja inimesed, keda pean külastama. Enne kogutud informatsiooni (kõik, mis olen saanud teada kindlustuskandidaadi suhtes) valmistan kõneluse kava, kusjuures kasutan ära teadmisi, mis olen saanud enda kui ka teiste kogemustest. Valmistan täpselt samuti ette nagu hoolikas advokaat päev enne protsessi kaitsekõnet. Sealjuures peab mul juba olema küllaldaselt informatsiooni kindlustuskandidaadi iseloomust ja seltskondlikust seisukohast.

Olen välja valinud ja valmistanud ette materjalid oma esimeseks külastuseks, asun teise juure, uurides iga üksikut juh-

Mõningaid vastuväiteid ja argumente.

Suurem osa vastuväiteid kannavad kulunud ilmet, sest et igal kindlustuskandidaadil on loomulik vajadus rääkida vastu, kui tuleb kõne alla raha väljaandmise küsimus. Siin mõned näpunäited, kuidas talvalisi vastuväiteid kahjutuks teha.

Võin ise oma raha kokku hoida.

VASTUS: Võib-olla võite, aga mõelge mida see tähendab. Et koguda raha mustapäevade jaoks, peate hoidma kokku vabatahtlikult terve rida pikki aastaid. Ja seda suudab ainult üks kümnetuhande hulgast. Teil peab olema kindel kohusetunne. Kuid see moodustab ainult väikese osa. Teie ei ela alati nii, et kõik läheb hästi. Teil võivad juhtuda kaotused, tulla suured kulud. Võib-olla läheb teil kõik nagu loodate, kuid teie võite ka enneaegselt surra, nii et suurem osa teie kavast on veel täitmata. Mida hakkab siis tegema teie perekond?

Mul tegutseb sõber kindlustusalal.

VASTUS: Siis on teil kaks. Loodetavasti olen ma teile parim sõber sel alal, sest et just selgitasin teile kava, kuidas saate teostada kõige paremini kokkuhoidu. Loodan, et meie sõprus süveneb iga päevaga, sest et osutan tõelise teene teile ja teie perekonnale.

Astuge sisse teinekord, siis...

VASTUS: Miks mitte täna. Kui nõustun sellega, siis ei anna ma endale kunagi andeks, kui vahepeal on juhtunud teiega mõni raskem õnnetus. Teate, mis, peate siis mulle töötama, et lasete end kindlustada järgmiselt kindlustustegelaselt, kes juhtub teid külastama.

tumit nii suure hoolega kui on see vähegi võimalik. Kuid on olemas ka perekonnad minu külastuste vahel. Igal tööpäeval valin veel mõned nende hulgast välja ja püüan saada nende suhtes informatsiooni. Need perekonnad on uute kindlustuste alguseks. Iga uus juhtum kutsub esile uued probleemid ja nende kallal töötamine ei muutu tõsisele kindlustustegelasele kunagi tüütavaks.

Loodan, et mul on elus võimalusi rikkaks saada.

VASTUS: Muidugi teie olete inimene, kellel need võimalused ei puudu, kuid sinna kulub veel hulk aega. Kuid teie loote praegu kindlustamisega oma perekonnale kindlama tunde, kui kindlustate end. Enda pärast pole teil tarvis end kindlustada, aga küll oma naise ja laste pärast.

Nagu kuulda, kavatsetakse sisse seada vanaduskindlustus.

VASTUS: Võib-olla, et seda kunagi tehakse. Kuid kui saate nii vanaks, et võite hakata saama riigi poolt pensioni, selleni on hulk aega. Kavad võivad vahepeal muutuda. Mina pakun pensioni, mida hakkab saama teie perekond, kui võib teiega vahepeal midagi juhtuda.

Ma ei taha anda suurt hulka raha teistele kulutada.

Teil ei tarvitse ju seda teha. Mina ainult soovin, et maksaksite oma naise ja laste pärast teatud summa iga kuu. Teie poolt makstud summat ei või keegi ära tarvitada.

Külastage uusi inimesi.

Ameerika kindlustusseltsi Gardian Life peaagent R. Trubey väidab, et suurt edu võib saavutada kindlustusalal, kui luuakse kontakt inimestega, kes kolivad linna. Ta ütleb kui inimene muudab oma elukohta, siis on ta saanud kas parema koha või suurema vastutuse, millele järgneb loomulikult palgatõus. Keskmiselt sõlmivat 25 elukoha vahetajast 6 kindlustuslepingud.

Kui küsida kindlustuskandidaadilt või poliisiomanikult, kas ta teab mõnda tuttavat, kes võiks lasta kindlustada oma elu, siis vastab ta harilikult, et ei tea. Kuid nii pole õige küsida, vaid: „Kas teate kedagi, kes ostis vast maja, kelle perekond on suurenenud, kes on saanud palgalkõrgendust. Kas teate kedagi noormeest, kes on vast lõpetanud ülikooli, kes asutanud oma äri, kes abiellunud. Kas teate kedagi isa, kes tahab oma pojale või tütrele anda kõrgemat haridust?“ Teie näete, ta teab selliseid palju, ja nende keskel on teie tõeline tööpõld.

V A R I A

Omapärased kindlustusriisikod.

Reuter teatab Aucklandist, et keegi golfimängija on sõlminud ebahariliku kindlustuslepingu, mille järele saab ta igakord 5 naela kahjutasu, kui ta on auku lõõnud. Poliis ei näe ette sarnase juhtumi piiramise võimalust. Ainuke piiramine on, et sarnane kunsttükki tuleb sooritada, kas ametlikus või n. n. sõbramängus. Nõnda siis on võimalik ka sportlikude saavutuste kindlustamine.

Hurtade omanikud olid seni hädas oma koerte kindlustamisega. See häda on nüüd Wimbledonis kõrvaldatud, kus on hakatud hurtade gruppkindlustusi sõlmima. Poliis näeb ette ka koerte ülalpidamise kulusid. Koera surma puhul maksetakse 40 naela, kestva kõlbmatuse puhul 20 ja lühiaegse kõlbmatuse puhul 10 naela, kui neid on põhjustanud õnnetus.

Üks tantsitaride trupp, kes esineb praegu Inglismaal on kindlustatud abielumise vastu. Trupp „Kaheksa tantsivat tütar“ on saabunud Indiast, kus neid abielumissetepanekutega üle külvati. Et õnnetust ei juhtuks, et abieluline trupi liikmete arvu vähendama hakkab, siis otsustas trupi juht sellise juhtumi vastu omad tantsitarid ära kindlustada. Igatahes suurt rõõmu selline kindlustus ei või küll trupi liikmeile pakkuda.

Ameerikalik kindlustuskelmus.

Päris ameerikalikust kelmusejuhtumist teatasid hiljuti ajalehed.

Los Angelesi parimas võõrastemajas peatus elegantne, hallipäine härra Chicagost oma noore naiseaga. Naine ei puutunud just eriti silma oma ilu, vaid kalliste tualettide ja ehetega.

Ühel õhtul kui abielupaar oli teatrist tagasi tulnud ja proua tahtis minna oma magamistuppa, ilmus ta ette maskeeritud kogu ja nõudis revolvriga ähvardades ehte väljaandmist. Samal momendil kõlas ka pank. Mees oli järgnenud oma naisele ja tekkinud tulevahtusel oli röövlikuul naist surmavalt haavanud. Röövel, kes oli ka haavata saanud, põgenes läbi akna.

Võõrastemaja teenijad ja politsei leidsid mehe nõutult oma naise laiba juures. Kui ta toibunud oli, jutustas ta, et röövel oli olnud läheldane mees ja kõneaktsendi järele otsustades mehhiklane. Nägu polevat ta hämaruse tõttu näinud.

Politsei läks verejälgi mööda järele ja leidis röövli ühest lähedalasuvast majast. Just vastupidi mehe seletusele oli see pikk, sale

noormees. Raske haava tõttu polnud võimalik teda kohe üle kuulata.

Laiba järelevaatust näitas, et kahest kuulist, millega oli naine tapetud, oli ainult üks röövli, kuna teine mehe enda revolvrilt. Paranemisel tunnistas röövel, et mees oli teinud talle ettepaneku näiliselt ta naise ehteid röövida. Mees ise olevat selleks talle enne oma naise toa võtmed kätte annud.

Ei naine ise ega palgatud eheteröövel ei aimanud, mida kavatses mees. Viimane ei tundnud nii suurt huvi kalliskivide, kui naise elukindlustussumma vastu, sest et naise elu oli väga kõrge summa eest kindlustatud. Selle summa lootis ta saada kätte selle tõttu, et naine on röövimiskatsel saanud surma. Kuid ta eksis veidi oma kalkulatsioonides.

Harilik teras ja magnet.

Võta harilik terasetükk ja magnet, pane rauapuru paberile mõlema kohal. Magneti kohal võtab rauapuru korraliku kuju, hariliku terase kohal jääb ta nii, nagu sinna puistasite.

Hariliku terase ja magneti vahe seisab selles, et magnetil on võimed, mis puuduvad harilikul terasel. Harilikul terasel on biljonid elektroonid distsiplineerimata, magnetil aga distsiplineeritud ja korraldatud ning see annabki talle selle võime.

Agent võib kasutada samuti omi võimeid. Kui tema ei juhi intelligentselt oma toiminguid, jäävad ta võimed latentseks. Ta on siis nagu harilik teras. Agent, kes tarvitab aga süsteemikindlat töömehoodi, mõjub nagu magnet rauapurule. Ja see aitab, et ta töö on alati edukas.

Tunne oma kaupa.

„Kui lähen müüma oma kaupa.“ ütleb Ameerika kindlustusselts Metropolitan'i direktor E. Kavanaugh, „pean korraldama oma kauba peos nii, et võin õigel ajal alati õige kauba välja võtta.

„Enne kui daam paneb kübara pähe, on tal kujutus sellest. Enne kui me ostame kas maja, ülikonna või auto, meil on alati sellest pilt ajus. Elukindlustuse alal on poliiside müümine meie töö, ja meie töö on luua elukindlustusest pilti kindlustushuvilise ajus. Et seda aga teha, peab see enne olema meie endi ajus.

„Kuid see pilt ei tohi olla keerukas. Elukindlustuse poliis on lihtne lubadus maksta kindlustatuile teatud aja pärast kindel summa. Muu, mis seisab poliisil, on ainult seletavad üksikasjad, mis ei muuda kindlustuslepingu sisu.

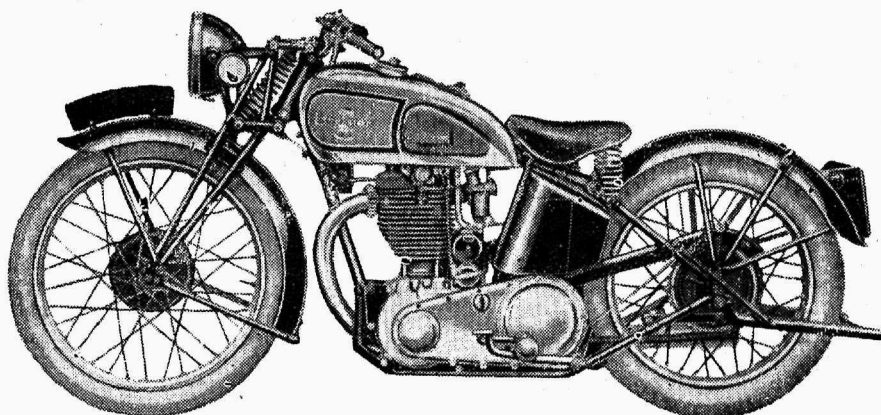
Tegevtoimetaja: Jaan Kask.

Väljaandja: Eesti Kindlustustegelaste Ühing.

Toimetuse kolleegium: K. Hiiob, A. Kahlberg, M. Jõks, A. Kivi, E. Käspert, K. Niilus, O. Piilmann, A. Pähkal, J. Rennbaum ja H. Tomp, vastutav toimetaja.

Toimetuse ja talituse aadress: Tallinn, pstk. 18.

Posti jooksev arve nr. 598.

Sõidukeid IGAKS OTSTARBEKS

SÕIDUAUTOD:

Vauxhall (inglise)

4-istm. 6 ja 7 h. j.; 5-istm.
13 h. j.

Pontiac

5-istmelised 13,5 h. j.

Singer

väikeautod 4 ja 6 h. j.

**ROYAL ENFIELD ja
EXCELSIOR** mootorrattad.

VEOAUTOD:

International

kandejõuga $\frac{3}{4}$ —10 tonni.

Bedford

(inglise)

kandejõuga $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{2}$ tonni.

MAN (saksa) diisel,

kandejõuga 3—10 tonni.

Alati saadaval originaalseid tagavaraosasid.

EK autoosakond

TALLINN, NARVA, MNT. 27.

Harukontorid suuremates linnades. Tellimisi täidavad ka tarvi-
tajate- ja majandusühingud.

O.-ü. „Vaba Maa“ trükk, Tallinnas, 14. mail 1937.

ESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR

V 60
1

Eesti Nõu
Teaduslik
Raamatukogu
E I
Teaduste Akadeemia